

บทที่ 2

ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยการพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อเน้นความเข้าใจจากหนังสือพิมพ์และการใช้พจนานุกรม โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบปฏิบัติ สำหรับนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยสามารถแบ่งออกเป็นหัวข้อต่างๆ ได้ดังนี้

1. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการอ่าน
2. การอ่านหนังสือพิมพ์ภาษาอังกฤษ
3. การใช้พจนานุกรม
4. แนวคิดและทฤษฎีการจัดการเรียนรู้แบบปฏิบัติ
5. กระบวนการพัฒนาแบบฝึกทักษะ
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการอ่าน

ประกอบด้วยรายละเอียดต่างๆ ดังนี้

1. ความหมายของการอ่าน

มีผู้ให้ความหมายและคำจำกัดความเกี่ยวกับการอ่านไว้หลายท่านดังที่ได้กล่าวไว้ดังต่อไปนี้

สมุทร เช่นเชาวนิช (2551:1) ได้กล่าวว่า การอ่าน คือ การสื่อความหมายระหว่างผู้เขียนกับผู้อ่าน ผู้เขียนเป็นผู้ส่งสาร ผู้อ่านแสดงปฏิกิริยาตอบโต้และอาจตอบโต้กับผู้อื่นด้วย

Harmer, Jeremy (1991:185) ได้ให้ความหมายของการอ่านว่า เป็นการฝึก ซึ่งโดยหลักแล้วใช้เพียงแค่ตาและสมองเท่านั้น โดยตาทำหน้าที่รับข้อความ และสมองจะทำการประมวลผลข้อความนั้นๆ

Leu, J., Donald และ Kinzer, K., Charles (1995:12) ได้กล่าวถึงการอ่านว่า เป็นกระบวนการที่ผู้อ่านมีปฏิสัมพันธ์กับตัวอักษร ผู้อ่านใช้ความรู้เดิมในการเรียนรู้ตอบสนอง และทำความเข้าใจสัญลักษณ์ต่างๆ ความสามารถด้านภาษาเป็นปัจจัยสำคัญในการทำความเข้าใจและตีความของสิ่งที่อ่าน

Costantino, Magda (1999) กล่าวว่าไว้ว่า การอ่าน เป็นขั้นตอนของการสร้างความหมาย ผู้อ่านได้ข้อมูลเบื้องต้นจากข้อความโดยตรง จากนั้นผู้อ่านใช้ความคิดสร้างสรรค์ ความรู้เดิม และบริบทของเนื้อหาโดยรวม สร้างความหมายของข้อความนั้นๆ

อารีย์ วาศน์อำนวย (2545:27) กล่าวว่า การอ่านเป็นกระบวนการทางความคิดที่สื่อสารกันระหว่างผู้ส่งสารกับผู้รับสาร โดยอาศัยความรู้ ความสามารถในการสื่อความหมายจากอักษรที่ปรากฏ ตลอดจนอาศัยประสบการณ์หรือความรู้เดิมเพื่อช่วยในการแปลความหมายให้ชัดเจนขึ้น และหากสิ่งที่อ่านเป็นสิ่งที่ไม่เคยพบมาก่อน ผู้อ่านก็ต้องใช้ความพยายามในการหาความหมายจากสิ่งที่อ่านด้วยการเดาหรือหาตัวบ่งชี้ที่ปรากฏในข้อความมาช่วยให้การอ่านง่ายขึ้น

Mikulecky, S. Beatrice (2008) ได้ให้ความหมายของการอ่าน คือ ขั้นตอนการคิดพิจารณาเนื้อหา โดยอาจจะเกิดขึ้นทั้งแบบตั้งใจและไม่ตั้งใจ ในการอ่านผู้อ่านใช้กลวิธีแตกต่างกันมากมายเพื่อตีความและทำความเข้าใจสิ่งที่ตนคิดว่าคือความหมายที่ผู้เขียนพยายามสื่อออกมา โดยการเปรียบเทียบข้อมูลที่ได้จากเนื้อหาการอ่านกับความรู้เดิมและประสบการณ์ของตนเอง

จากความหมายดังกล่าวข้างต้นพอสรุปได้ว่า การอ่าน หมายถึง กระบวนการในการตีความ แปลความ และขยายความตัวอักษรหรือสัญลักษณ์ เป็นกระบวนการปฏิบัติสัมพันธ์ระหว่างความคิดและภาษา ซึ่งผู้อ่านต้องใช้ความสามารถทางด้านภาษา ความคิดสร้างสรรค์ ความรู้เดิม และประสบการณ์มาเชื่อมโยงกับสิ่งที่อ่าน เพื่อให้เกิดความเข้าใจในสิ่งที่อ่าน

2. องค์ประกอบของการอ่านเพื่อความเข้าใจ

ในการอ่าน ผู้อ่านจะต้องพยายามทำความเข้าใจความหมายของเรื่องที่อ่าน จับใจความสำคัญและรายละเอียดของเรื่องได้ ความเข้าใจในสิ่งที่อ่านถือว่าเป็นสิ่งสำคัญยิ่ง เพราะเป็นเครื่องมือของการเรียนรู้ นักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านเพื่อความเข้าใจและองค์ประกอบในการอ่านเพื่อความเข้าใจไว้มากมาย ดังนี้

Mikulecky, S. B. (2008) กล่าวว่าไว้ว่า หากผู้อ่านสามารถเข้าใจในสิ่งที่อ่านได้ ถือว่าเป็นการอ่านที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญต่อการเรียนภาษาที่สอง เพราะการอ่านเป็นสื่อกลางระหว่างผู้อ่านและแหล่งเพิ่มพูนความรู้ต่างๆ เช่น การอ่านตำรา การฝึกเขียน การทบทวนบทเรียน การเรียนรู้คำศัพท์ ไวยากรณ์ โครงสร้างประโยค และสื่อการเรียนรู้ด้วยตนเองอื่นๆ เป็นต้น หากผู้อ่านไม่สามารถทำความเข้าใจความหมายของเรื่องที่อ่านได้ ก็ถือว่าการอ่านนั้นไม่มีประสิทธิภาพ ไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ใดๆ และอาจก่อให้เกิดความผิดพลาดได้ สอดคล้องกับสิ่งที่ สมุทฺธ ฌานนิช (2551:101) ได้กล่าวไว้ว่า ความเข้าใจคือความสามารถที่จะอนุมานข้อสนเทศหรือความหมายอันพึงประสงค์จากสิ่งที่อ่านมาแล้วได้อย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุดเท่าที่จะทำได้ ความเข้าใจนี้เป็นเรื่องที่มี

ความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับการศึกษาและประสบการณ์ต่างๆ หลายๆ ด้านของแต่ละคน และถือเป็นองค์ประกอบที่สำคัญยิ่งอย่างหนึ่งของการอ่าน ถ้าอ่านแล้วไม่เกิดความเข้าใจใดๆ เลยก็อาจจะกล่าวได้ว่าการอ่านที่แท้จริงยังไม่เกิดขึ้น และการอ่านในลักษณะนี้จึงเป็นได้แค่เพียงการเห็นตัวหนังสือปรากฏอยู่บนหน้ากระดาษเท่านั้น ไม่สื่อความหมายอะไรทั้งสิ้น นอกจากจะทำให้เสียเวลาโดยเปล่าประโยชน์แล้ว ยังไม่ได้อะไรจากการอ่านอีกด้วย

ธีรวัฒน์ ตันทนิส (2550:121) กล่าวว่า การทำความเข้าใจในการอ่านนั้นต้องอาศัยองค์ประกอบหลัก 3 อย่างเพื่อช่วยให้ผู้อ่านเกิดความเข้าใจในการอ่าน ได้แก่ ผู้อ่าน หมายถึงพื้นฐานความรู้เดิมของผู้อ่านในการใช้กลวิธีในการอ่าน องค์ประกอบที่สอง คือ เนื้อเรื่องที่อ่าน เช่น คำศัพท์ ข้อเท็จจริงต่างๆ องค์ประกอบสุดท้ายคือ บริบทของการอ่าน เช่น ลักษณะของบทอ่าน สถานการณ์การอ่าน ความน่าสนใจและความยากง่ายของบทอ่าน เป็นต้น

บัณฑิต อนุญาหงส์ (2550:16) กล่าวว่า การอ่านเพื่อความเข้าใจนั้นอาศัยองค์ประกอบหลายประการด้วยกันเช่น ประสบการณ์เดิม ความสามารถทางด้านภาษา ความคิดรวบยอด ความสนใจ ทักษะคิดที่ติดต่อการอ่าน และจุดมุ่งหมายในการอ่านประกอบเข้าด้วยกัน เพื่อให้เข้าใจเรื่องที่อ่านได้ดีขึ้น

อุบลวรรณ ประจวนพิภพ (2551:20) กล่าวถึงองค์ประกอบของความเข้าใจในการอ่านที่จะทำให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการอ่านภาษาอังกฤษว่า ผู้อ่านต้องมีความสามารถในการเข้าใจความหมายตั้งแต่ระดับคำ ระดับย่อหน้า ความสัมพันธ์ระหว่างแต่ละย่อหน้าของเรื่อง โดยอาศัยความรู้เกี่ยวกับภาษา วัฒนธรรม และประสบการณ์เดิม มาเชื่อมโยงเข้ากับเรื่องที่อ่าน รวมทั้งความสามารถในการตีความ จุดมุ่งหมายในการอ่านและการใช้กลวิธีที่เหมาะสมกับการอ่านแต่ละประเภท

Williams, E. (1994:13) กล่าวถึงองค์ประกอบที่มีผลต่อความสามารถในการเพื่อความเข้าใจ เป็นข้อๆ ไว้ดังนี้

1. ความรู้ในระบบการเขียน (Knowledge of the writing system) คือ ความรู้ของผู้อ่านเกี่ยวกับการผสมคำ การสะกดคำและจดจำคำเหล่านั้นได้
2. ความรู้เรื่องภาษา (Knowledge of the language) คือ ความรู้ของผู้อ่านในด้านของโครงสร้างคำ ลักษณะของคำ การเรียงเรียงคำและโครงสร้างไวยากรณ์ของภาษาที่ใช้เขียน
3. ความสามารถในการตีความ (Ability to Interpret) คือ ความสามารถของผู้อ่านในการมองเห็นความสัมพันธ์หรือการเชื่อมโยงของแต่ละประโยค และสามารถตีความที่ผู้เขียนต้องการสื่อออกมาได้
4. ความรู้รอบตัวทั่วไปและประเภทของบทอ่าน (Knowledge of the world and the text types) คือ ภูมิความรู้ของผู้อ่านนอกเหนือไปจากเรื่องที่อ่าน ผู้อ่านจำเป็นต้องมีความรู้

เกี่ยวกับวัฒนธรรมและประเภทของบทอ่าน ซึ่งจะช่วยให้ผู้อ่านสามารถเชื่อมโยงหรือทำความเข้าใจกับเรื่องที่อ่านได้ง่ายขึ้น

5. เหตุผลในการอ่านและวิธีการอ่าน (Reason for reading and reading style) คือ ความสามารถของผู้อ่านในการเลือกเทคนิคหรือวิธีการอ่านให้เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ในการอ่าน เช่น การผ่านแบบผ่านๆ เพื่อกวาดสายตาดูหัวข้อบทความในสารบัญญัตยสาร หรือการอ่านแบบหารายละเอียดเมื่ออ่านตำราเตรียมสอบ เป็นต้น

สรุปได้ว่า การอ่านเพื่อความเข้าใจขึ้นอยู่กับองค์ประกอบสำคัญหลายประการ ซึ่งสามารถสรุปได้เป็น 2 ประการหลัก คือ 1) ปัจจัยจากตัวผู้อ่านเอง ได้แก่ ความสามารถในการตีความ สรุปความ โดยใช้ความรู้ทางด้านภาษา คำศัพท์ ประสบการณ์เดิม ความรู้รอบตัว เพื่อให้เกิดความเข้าใจในการอ่าน และ 2) ปัจจัยทางด้านเนื้อหาของบทอ่าน ได้แก่ ลักษณะของบทอ่าน ความน่าสนใจและความยากง่ายของบทอ่าน สิ่งเหล่านี้จะช่วยให้ผู้อ่านเกิดความเข้าใจ และเกิดประโยชน์ตามจุดประสงค์ของผู้อ่าน

3. ขั้นตอนกิจกรรมการสอนอ่านเพื่อความเข้าใจ

นักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายไว้ ดังนี้

Richardson และคณะ (2009:16-17) ได้ออกแบบขั้นตอนกิจกรรมการสอนอ่านเพื่อความเข้าใจไว้ 3 ขั้นตอนดังนี้

1. ขั้นเตรียมการ (Preparation) คือ ขั้นตอนการเตรียมผู้เรียนให้พร้อมรับข้อมูลใหม่ ซึ่งทำได้โดยการศึกษาความรู้เดิมและประสบการณ์เดิมของผู้เรียนโดยการสนทนา การบรรยาย หรือการใช้คำถามนำ เป็นต้น

2. ขั้นให้ความช่วยเหลือ (Assistance) คือ ขั้นตอนในการช่วยเหลือผู้เรียน ในการแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นระหว่างการอ่าน ได้แก่ ปัญหาเรื่องความเข้าใจความหมายของคำศัพท์ ความหมายแฝงของคำศัพท์ ประโยคหรือข้อความ ซึ่งส่งผลให้ไม่สามารถที่จะตีความสิ่งที่อ่านได้ถูกต้อง กิจกรรมการให้ความช่วยเหลือสามารถทำได้หลากหลาย เช่น การใช้คำถามเพื่อให้เกิดการสนทนา การอภิปรายแลกเปลี่ยนมุมมองความคิดระหว่างผู้เรียนด้วยกัน การให้ผู้เรียนเขียนหรือวาดเป็นแผนภูมิ หรือภาพ เป็นต้น

3. ขั้นสะท้อนความคิด (Reflection) คือ ขั้นตอนการให้ผู้เรียนสะท้อนความคิดหลังการอ่าน ขั้นตอนนี้มีจุดประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนทำการเชื่อมโยงข้อมูลที่ได้จากการอ่านกับชีวิตของผู้เรียน โดยการตอบคำถามซึ่งเกี่ยวข้องกับผู้อ่านเอง เช่น ข้อคิดที่ได้จากสิ่งที่อ่านคืออะไร เห็นด้วยกับสิ่งที่อ่านหรือไม่ เพราะอะไร จะนำประโยชน์ที่ได้จากเนื้อเรื่องที่อ่าน ไปใช้ในชีวิตจริงอย่างไร เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม การตอบคำถามเหล่านี้ ไม่จำกัดเพียงการตอบปากเปล่าเท่านั้น แต่สามารถดำเนินการในรูปแบบของกิจกรรมต่างๆ เช่น การเขียน การวาด การล่า การแสดงละคร เป็นต้น

Murdoch (1986:9-15) ได้กล่าวว่า ขั้นตอนกิจกรรมในการสอนการอ่านเพื่อความเข้าใจ ที่มีประสิทธิภาพ ควรมีลักษณะผสมผสานทักษะภาษาต่างๆ คือ ฟัง พูด อ่าน เขียน เข้าด้วยกัน เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกผ่านการคิด แก้ปัญหา และดำเนินกิจกรรมการอ่านด้วยตนเองตามกระบวนการที่ผู้สอนกำหนด โดยประกอบไปด้วย 7 ขั้นตอน ดังนี้

1. การถามคำถามนำก่อนการอ่าน (Asking priming questions) คือ ขั้นตอนที่ผู้สอนกระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจ โดยการยกประเด็นหรือตั้งคำถามจากเนื้อเรื่องที่ให้ผู้เรียนอ่าน

2. การหาความหมายของคำศัพท์ (Finding the meaning of vocabulary) คือ ขั้นตอนที่ผู้สอนเลือกคำศัพท์ที่เป็นตัวบ่งชี้ความหมายสำคัญของเนื้อเรื่อง และให้ผู้เรียนหาความหมายของคำศัพท์จากพจนานุกรม

3. การอ่านเนื้อเรื่อง (Reading the text) คือ ขั้นตอนที่ผู้สอนกำหนดเวลาให้ผู้เรียนอ่านเนื้อเรื่องที่มอบหมายให้ และครูคอยแนะนำช่วยเหลือเมื่อผู้เรียนเกิดปัญหาในระหว่างอ่าน

4. การทำความเข้าใจเนื้อเรื่อง (Understanding the text) คือ ขั้นตอนการตรวจสอบความเข้าใจของผู้เรียน โดยการให้ผู้เรียนเติมข้อความในประโยคปลายเปิด เพื่อให้เป็นประโยคข้อความที่สมบูรณ์ตามเนื้อเรื่องที่อ่าน โดยย้ำเน้นให้ผู้เรียนใช้ประโยคที่ไม่ซ้ำกับในเนื้อเรื่อง

5. การถ่ายโอนข้อมูล (Information transfer) คือ ขั้นตอนกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนนำความรู้หรือข้อมูลที่ได้จากการอ่านมานำเสนอในรูปแบบใหม่ เช่นการนำเสนอข้อมูลในรูปของตาราง แผนภูมิ หรือแผนที่ ตามความเหมาะสมของข้อมูล เพื่อวัดความสามารถในการจัดประเด็นสำคัญของเนื้อหาที่อ่าน และเป็นการพัฒนาทักษะการพูดของผู้เรียนไปในตัว

6. การทำแบบฝึกหัดต่อชิ้นส่วนประโยคและเรียงโครงสร้างอนุเลข (Doing jigsaw exercise and paragraph structure) คือ ขั้นตอนที่ผู้สอนแจกชิ้นส่วนประโยคที่เกี่ยวข้องกับเนื้อเรื่องที่อ่านให้แก่ผู้เรียน และให้ผู้เรียนต่อชิ้นส่วนประโยคเหล่านั้นให้อยู่ในรูปของอนุเลขที่ถูกต้อง และให้ได้ใจความสมบูรณ์ต่อเนื่อง โดยกิจกรรมนี้ อาจทำเป็นกลุ่มหรือทำเป็นรายบุคคลก็ได้

7. การประเมินผลและแก้ไข (Evaluating and correcting) คือ ขั้นตอนของการประเมินผลความเข้าใจในการอ่านโดยรวมอีกครั้งหนึ่ง และแก้ไขเกี่ยวเรื่องของการใช้ภาษาของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาได้อย่างถูกต้องต่อไป

วิสาข์ จัตวีวตร์ (2541:52-57) ได้สรุปกิจกรรมการสอนอ่านดังนี้

1. ก่อนการอ่านข้อความใดๆ ผู้อ่านควรทำนายข้อความที่จะอ่านล่วงหน้าจากหัวข้อเรื่อง หัวข้อย่อย โดยใช้ความรู้ของตนที่มีอยู่เกี่ยวกับเรื่องนั้นๆ นอกจากนั้นผู้อ่านยังสามารถเดาเนื้อเรื่องได้จากรูปภาพ ตาราง แผนภูมิ ซึ่งสามารถแนะนำเนื้อหาของเรื่องที่จะอ่านได้

2. ผู้อ่านควรมีจุดประสงค์ในการอ่านเช่น อ่านเพื่อหาข้อมูลบางอย่าง (Scanning) หรือกวาดสายตามอ่านข้อความอย่างรวดเร็ว (Skimming) เพื่อหาข้อความที่ต้องการ ทั้งนี้ผู้สอนอาจตั้งคำถามหรือปัญหาให้ผู้อ่านหาคำตอบจากข้อความที่จะอ่าน

3. ใช้การตีความหมายของคำศัพท์จากข้อความในบริบท โดยผู้อ่านอาจจะอนุมานความหมายของคำศัพท์ได้จากคำที่มีความหมายคล้ายกัน คำที่มีความหมายตรงกันข้าม โครงสร้างของคำ และจากประสบการณ์ของผู้อ่านเอง

4. ผู้อ่านควรทราบความสัมพันธ์ของประโยคต่างๆ และโครงสร้างของย่อหน้าที่อ่าน โดยใช้ความรู้เกี่ยวกับคำศัพท์ และคำที่ใช้เชื่อมประโยค เช่น สามารถอธิบายโครงสร้างของย่อหน้าได้ ซึ่งประกอบด้วย ใจความสำคัญ (Main idea) และรายละเอียดสนับสนุน (Supporting details) สามารถบอกจุดมุ่งหมาย ให้คำจำกัดความ บรรยายตัวอย่างหรือให้เหตุผล เป็นต้น

5. การสร้างแบบฝึกหัดการอ่านตามแนวการสอนที่แปลกใหม่ จะช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจข้อความที่อ่านได้ดียิ่งขึ้น โดยใช้กิจกรรมการถ่ายทอดข้อมูลในรูปแบบต่างๆ (Transfer of information) ดังนี้

5.1 การถ่ายโอนข้อมูลจากข้อความที่อ่านมาเป็นแผนผัง ตาราง รูปภาพ แผนที่ และแผนภูมิ เป็นต้น

5.2 การถ่านโอนข้อมูลจากแผนผัง ตาราง แผนที่ แผนภูมิ และรูปภาพมาเป็นข้อความภาษาอังกฤษ

5.3 การย่อข้อความที่อ่านในรูปของตารางหรือย่อหน้าสั้นๆ

5.4 การอ่านเพื่อแก้ปัญหา โดยใช้หลักการปะติดปะต่อข้อมูล (Jigsaw reading) โดยผู้อ่านพยายามอ่านข้อความเพื่อหาข้อมูลมาปะติดปะต่อกันเพื่อแก้ปัญหา

สมิตรา อังวัฒนกุล (2535: 178) กล่าวสรุปถึงขั้นตอนของการสอนอ่านว่า ผู้สอนสามารถจัดกิจกรรมในการสอนอ่านได้ดังนี้

1. กิจกรรมก่อนการอ่าน (pre-reading) เป็นการสร้างความสนใจและปูพื้นความรู้ในเรื่องที่อ่าน ตัวอย่างกิจกรรมในขั้นนี้ ได้แก่

1.1 ให้คาดคะเนเรื่องที่อ่าน เป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนนึกถึงความรู้เดิมแล้วนำมาสัมพันธ์กับเรื่องที่อ่าน การคาดคะเนอาจผิดหรือถูกก็ได้

1.2 ให้เดาความหมายของคำศัพท์จากบริบท โดยดูจากประโยคข้างเคียงหรือจากรูปภาพและการแสดงท่าทาง

1.3 กิจกรรมระหว่างการอ่าน (while-reading) เป็นการทำความเข้าใจโครงสร้างและเนื้อความในเรื่องที่อ่าน กิจกรรมในขั้นนี้ ได้แก่

1.4 ให้ลำดับเรื่องโดยให้ตัดเรื่องออกเป็นส่วนๆ อาจจะเป็นย่อหน้าหรือประโยค แล้วให้ผู้เรียนเรียงลำดับข้อความ

1.5 เขียนแผนผังโยงความสัมพันธ์ของเนื้อเรื่อง

1.6 เติมข้อความลงไปแผนผังของเนื้อเรื่อง

1.7 เล่าเรื่องโดยสรุป

2. กิจกรรมหลังการอ่าน (post-reading) เป็นการตรวจสอบความเข้าใจของผู้เรียน กิจกรรมที่ทำได้จะผ่านโยงไปสู่ทักษะอื่นๆ เช่น ทักษะการพูดและเขียนก็ได้ กิจกรรมในขั้นนี้ได้แก่

2.1 ให้แสดงบทบาทสมมติ

2.2 ให้เขียนเรื่องหรือเขียนโต้ตอบ เช่น เขียนจดหมาย เขียนแบบฟอร์ม วาดรูป เป็นต้น

2.3 พูดแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน

จากที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า กิจกรรมก่อนการอ่าน (Pre-reading) คือ ขั้นตอนในการกระตุ้นและเตรียมผู้เรียนให้พร้อมรับข้อมูลใหม่ การกระตุ้นสามารถทำได้โดยการยกประเด็นสนทนา บรรยายหรือตั้งคำถามจากการโยงความรู้และประสบการณ์เดิมของผู้เรียนเข้าสู่เนื้อเรื่องที่จะให้ผู้เรียนอ่าน การเตรียมผู้เรียนคือการเตรียมพื้นฐานความรู้เรื่องคำศัพท์ที่สำคัญของเนื้อเรื่อง และฝึกให้ผู้เรียนหาความหมายของคำศัพท์จากพจนานุกรมด้วยตนเอง หรือคาดคะเนจากบริบท

1. กิจกรรมระหว่างการอ่าน (While-reading) คือ ขั้นตอนให้ผู้สอนให้ผู้เรียนอ่านเนื้อเรื่องที่ได้รับมอบหมายเพื่อทำความเข้าใจ ตลอดเวลาของกิจกรรมในขั้นตอนนี้ ผู้สอนคอยให้ความช่วยเหลือผู้เรียน ในการแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้นระหว่างการอ่าน เช่น ปัญหาเรื่องคำศัพท์ ประโยคหรือข้อความที่ซับซ้อน โดยการใช้คำถามเพื่อให้เกิดการสนทนา การอภิปรายแลกเปลี่ยนมุมมองความคิดระหว่างผู้เรียนด้วยกัน การให้ผู้เรียนเขียนหรือวาดเป็นแผนภูมิ หรือภาพ เป็นต้น

2. กิจกรรมหลังการอ่าน (Post-reading) คือ ขั้นตอนการตรวจสอบความเข้าใจของผู้เรียนหลังการอ่าน ซึ่งอาจทำได้โดยการให้ผู้เรียนเติมข้อความในประโยคปลายเปิด เพื่อให้เป็นประโยคข้อความที่สมบูรณ์ตามเนื้อเรื่องที่อ่าน โดยย้ำเน้นให้ผู้เรียนใช้ประโยคที่ไม่ซ้ำกับเนื้อเรื่อง การต่อชิ้นส่วนประโยคให้อยู่ในรูปของอนุประโยคที่ถูกต้อง และให้ได้ใจความสมบูรณ์ต่อเนื่อง เขียนแผนผังความสัมพันธ์ของเนื้อเรื่อง เล่าเรื่องโดยสรุปโดยใช้คำพูด การวาดภาพ การเขียน หรือการแสดงของผู้เรียนเอง หรือการตอบคำถามที่เชื่อมโยงข้อมูลที่ได้จากการอ่านกับชีวิตของผู้เรียน เช่น ข้อคิดที่ได้จากสิ่งที่อ่านคืออะไร เห็นด้วยกับสิ่งที่อ่านหรือไม่ เพราะอะไร จะนำประโยชน์ที่ได้จากเนื้อเรื่องที่อ่านไปใช้ในชีวิตจริงอย่างไร เป็นต้น

3. กิจกรรมการประเมินผล (Evaluation) คือ ขั้นตอนของการประเมินผลความเข้าใจในการอ่านโดยรวมอีกครั้งหนึ่ง และแก้ไขเกี่ยวเรื่องของการใช้ภาษาของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาได้อย่างถูกต้องต่อไป

จะเห็นได้ว่า การสอนการอ่านที่มีประสิทธิภาพ ควรเป็นการสอนแบบบูรณาการโดยมีกิจกรรมที่หลากหลายและเป็นระบบ ผู้สอนต้องเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมต่างๆที่หลากหลายด้วยตนเอง เพื่อฝึกให้ผู้เรียนสามารถใช้ความคิดและแก้ปัญหาเองได้ อย่างไรก็ตามผู้สอนยังคงให้ช่วยเหลือเมื่อผู้เรียนเกิดปัญหา และทำการประเมินการอ่าน โดยการให้ผู้เรียนทำกิจกรรมต่างๆ นอกเหนือไปจากการตอบคำถามจากตัวเลือก หรือการเขียนโดยทั่วไป ที่สะท้อนให้เห็นถึงความเข้าใจในการอ่าน และผู้สอนให้คำแนะนำในการแก้ไขข้อผิดพลาดที่อาจเกิดขึ้น

4. การประเมินทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจ

การสอนอ่าน การวัดประเมินผลผลการอ่านเป็นสิ่งจำเป็นอย่างมาก เพื่อวัดความเข้าใจของผู้เรียน และเพื่อให้ผู้เรียนได้รู้ถึงข้อผิดพลาดของตนเองเพื่อพัฒนาความสามารถการอ่านภาษาอังกฤษของตนเอง เกณฑ์การประเมินทักษะการอ่านควรคำนึงถึงการวัดและการประเมินผลโดยให้ผู้เรียนอ่านและแสดงความเข้าใจจากเรื่องที่อ่าน ซึ่งนักการศึกษาหลายท่านได้กำหนดเกณฑ์การประเมินที่หลากหลาย ดังนี้

สุภัทรา อักษรานุเคราะห์ (2532:91-93) ได้กล่าวถึงเกณฑ์การประเมินทักษะการอ่านไว้ว่า ทักษะการอ่านสามารถวัดและประเมินผลโดยให้ผู้เรียนอ่านและแสดงความเข้าใจจากเรื่องที่อ่านผ่านทักษะอื่นๆ เช่น ฟัง พูด อ่าน และเขียน กิจกรรมในการประเมินทักษะการอ่าน มีดังนี้

1. การหาความหมายของคำศัพท์หรือประโยคที่กำหนดให้
2. การบอกความสัมพันธ์ระหว่างประโยค
3. การเรียนลำดับเหตุการณ์
4. การเติมคำลงในช่องว่าง
5. การตอบคำถามโดยการเลือกคำตอบที่กำหนดให้
6. การแสดงความคิดเห็น
7. การตั้งชื่อ

เผด็จ กำคำ (2542:15-16) ได้กล่าวถึงเกณฑ์การประเมินทักษะทางอ่านว่าสามารถแบ่งออกได้เป็นสองแบบ ดังนี้

1. เกณฑ์กำหนดความสามารถทางการอ่านแบบย่อย ซึ่งประกอบด้วย
 - 1.1 ความรู้ศัพท์ ผู้เรียนสามารถเข้าใจศัพท์ สำนวนที่ใช้ในระดับใด

1.2 ความรู้ไวยากรณ์ ผู้เรียนสามารถใช้ความรู้ด้านไวยากรณ์ในการทำ ความเข้าใจเกี่ยวกับคำสรรพนาม ความเชื่อมโยงของเนื้อความ เช่น การใช้คำสันธาน คำบุพบทที่กำหนดหน้าที่ของภาษาว่าเป็นการขอร้อง เชื่อเชิญ ขออนุญาต ฯลฯ ได้มากขึ้นเพียงใด

2. เกณฑ์การกำหนดความสามารถทางการอ่านแบบรวม

2.1 ความสามารถเรียงเรียงความ ได้แก่ ความสามารถในการอ่านและเข้าใจความ สามารถแสดงความเข้าใจได้โดยการตอบคำถามที่ให้เรียงเรียงถ้อยคำใหม่แต่ยังคงไว้ซึ่งใจความเดิม หรือสามารถตอบคำถามแบบเลือกตอบและแบบเรียงลำดับข้อความเป็น 1, 2, 3 เป็นต้น

2.2 ความสามารถอ่านข้อมูลที่เป็นรายละเอียด คือ ผู้เรียนสามารถโยงรายละเอียดที่เกี่ยวข้องกับใจความสำคัญของเรื่องได้ สามารถแยกแยะระหว่างรายละเอียดสนับสนุนและรายละเอียดที่ขัดแย้งกัน และสามารถเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างรายละเอียดแต่ละส่วนได้

2.3 ความสามารถในการวิเคราะห์ และประเมินความสัมพันธ์ของเนื้อความและอารมณ์ของภาษา ผู้เรียนสามารถใช้ความรู้ด้านคำศัพท์ ไวยากรณ์ ความเข้าใจในสิ่งที่อ่านและความรู้เกี่ยวกับรูปแบบลีลาภาษาที่ใช้ในบทอ่าน ซึ่งเป็นตัวกระตุ้น วิเคราะห์ ประเมิน และสรุปได้ว่าสารที่อ่านนั้นเป็นสารประเภทใด ภาษาที่ใช้เป็นแบบทางการหรือไม่เป็นทางการ เจตนา ทิศนคติของผู้เขียนที่แฝงอยู่ สามารถวิเคราะห์และวิจารณ์ถึงเหตุและผลที่เกิดขึ้น และสามารถให้ข้อสรุปได้เกี่ยวกับเรื่อง ที่อ่านได้

Finocchiaro และ Sako (1983:109) เสนอรูปแบบของแบบทดสอบที่ใช้เพื่อการประเมินความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษไว้ 3 รูปแบบ ดังนี้

1. แบบทดสอบอัตนัย ได้แก่ แบบทดสอบความเรียงที่ให้ผู้รับการทดสอบตอบคำถามจากเรื่องที่ได้อ่านโดยการเขียนคำตอบ
2. แบบทดสอบปรนัย ได้แก่ แบบทดสอบแบบเลือกตอบ แบบถูกผิด จับคู่ แบบเติมคำ เป็นต้น
3. แบบทดสอบกึ่งปรนัย ได้แก่ แบบทดสอบที่ต้องการคำตอบสั้นๆ โดยเติมข้อความให้สมบูรณ์ และให้คะแนนโดยครูผู้สอน หรือผู้ทดสอบที่มีความสามารถในการประเมินผล

Heaton (1990:80) กล่าวถึงลักษณะของแบบทดสอบที่ใช้ในการประเมินผลความเข้าใจในการอ่านที่นิยมใช้คือแบบทดสอบปรนัย ชนิดเลือกตอบ เพราะเป็นแบบทดสอบที่มีความเที่ยงตรงสูง ง่ายต่อการให้คะแนน เพราะมีคำตอบที่แน่นอน และสามารถประเมินผลผู้เรียนได้ทุกระดับชั้น

การอ่านหนังสือพิมพ์ภาษาอังกฤษ

ประกอบด้วยรายละเอียดต่างๆ ดังนี้

1. ความหมายของหนังสือพิมพ์

นักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของคำว่าหนังสือพิมพ์ไว้ ดังนี้

กาญจนา แก้วเทพ (2545:51) กล่าวว่า หนังสือพิมพ์เป็นสื่อมวลชนประเภทหนึ่ง ที่มีบทบาทสำคัญในสังคมปัจจุบัน โดยลักษณะของหนังสือพิมพ์มีหลายประการ คือ มีระยะการตีพิมพ์สม่ำเสมอ (journal) เป็นสินค้าที่ต้องซื้อขาย มีเป้าหมายหลายอย่างในตัว และต้องมีลักษณะเปิดเผย

วิวัฒน์ ใจเที่ยง (2539:16) สรุปเกี่ยวกับหนังสือพิมพ์ว่า เป็นสิ่งพิมพ์ที่เป็นหน้ากระดาษใหญ่ พบได้ ไม่เย็บเล่ม ออกเป็นประจำทุกวัน มีข่าวสาร บทความ สารคดี กีฬา เศรษฐกิจ บันเทิง ตลอดจนหน้าโฆษณา ประชาสัมพันธ์ เป็นต้น

จำนง วิบูลย์ศรี และดวงทิพย์ วรพันธ์ (2530:164) ได้กล่าวถึงหนังสือพิมพ์ภาษาอังกฤษรายวันในประเทศไทยว่ามีลักษณะและเนื้อหาแตกต่างกันกับหนังสือพิมพ์ของประเทศตะวันตก ไม่ว่าจะเป็นกระดาษ การจัดหน้า การพาดหัว และลีลาการเขียนข่าว ซึ่งทำหน้าที่ 5 ประการ คือ เสนอข่าว วิเคราะห์ข่าว ให้ความบันเทิง ให้บริการ และลงโฆษณา

ธนวดี บุญลือ และคณะ (2555:702-705) กล่าวว่า หนังสือพิมพ์ทำหน้าที่ 4 ประการ ดังนี้

1. หน้าที่ให้ข่าวสาร คือ การค้นคว้าหาข่าวสารความเป็นไปของสังคม แล้วรายงานให้แก่ประชาชนได้รับทราบ ให้รู้ว่าจะเกิดอะไรขึ้น ที่ไหน อย่างไร และมีผลกระทบหรือความสำคัญกับชีวิตของประชาชนอย่างไร

2. การชี้แจงนโยบาย คือ การกระจายข่าวสารเกี่ยวกับเรื่องนโยบายเพื่อให้ประชาชนเกิดการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพในการมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ เพราะการชี้แจงนโยบายจะทำให้เกิดความร่วมมือในหมู่ประชาชน ซึ่งสื่อมวลชนสามารถที่จะนำข้อมูลจากประชาชนไปสู่ผู้ตัดสินใจวางแผนนโยบาย และในทางเดียวกันก็สามารถชี้แจงนโยบายให้แก่ประชาชนได้รับทราบ และเกิดการยอมรับ

3. หน้าที่ให้การศึกษา คือ การให้การศึกษาแก่ประชาชนทั้งในทางตรงและทางอ้อม เพราะสื่อมวลชนจะทำหน้าที่เผยแพร่ความรู้ ทักษะใหม่ๆ ทักษะคิดใหม่ ค่านิยมใหม่ แก่ประชาชน โดยเป็นทั้งผู้ให้ความรู้แก่ประชาชน ผู้สอนทักษะต่างๆ เป็นสื่อการเรียนการสอนแบบใหม่ รวมถึงการช่วยทำให้การเรียนรู้ของประชาชนรวดเร็วยิ่งขึ้น

4. การเปลี่ยนแปลงทัศนคติ โดยวิธีการนำเสนอของหนังสือพิมพ์ การเลือกรูปแบบนำเสนอ และการสร้างเนื้อหาที่จูงใจผู้อ่าน จะทำให้ประชาชนประทับใจและเกิดอารมณ์คล้อยตาม ซึ่งนำมาสู่การเปลี่ยนแปลงทัศนคติของประชาชน

จากความหมายของหนังสือพิมพ์ข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า หนังสือพิมพ์เป็นสิ่งพิมพ์ที่ออกเป็นประจำ โดยมุ่งนำเสนอข้อมูล ข่าวสาร และนโยบายต่างๆแก่ประชาชน เพื่อความรู้ ความบันเทิง และเพื่อบริการสังคม ซึ่งอาจมีผลต่อความคิดและทัศนคติของผู้อ่าน

2. ประโยชน์ของการใช้หนังสือพิมพ์ต่อการสอนอ่านภาษาอังกฤษ

นักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของการใช้หนังสือพิมพ์ต่อการสอนอ่านภาษาอังกฤษไว้ ดังนี้

Metha (2010:55) กล่าวว่า หนังสือพิมพ์ ถือเป็นแหล่งของข้อมูลและการแบ่งปันที่ทรงพลัง เหตุผลของการเลือกหนังสือพิมพ์มาเป็นที่การสอนภาษาอังกฤษนั้นเพราะ หนังสือพิมพ์ภาษาอังกฤษมีข้อมูลและความรู้ที่หลากหลาย สามารถเข้าถึงได้ง่ายด้วยราคาที่ไมแพง และเป็นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับชีวิตโดยทั่วไปของผู้เรียน การใช้หนังสือพิมพ์ในการสอนทักษะภาษาอังกฤษ เป็นตัวกระตุ้นผู้เรียนให้เกิดความสนใจในการเรียนและพัฒนาทักษะทางด้านภาษาในทุกๆ ด้าน กล่าวคือ ทักษะทางด้าน การฟัง พูด อ่าน และเขียน

Rupley (1976:346) ให้ความเห็นว่า หนังสือพิมพ์เป็นสื่อการเรียนรู้ที่มีอยู่ในทุกชุมชน ราคาไม่แพง เนื้อหาทันสมัยและหลากหลายให้ผู้อ่านได้เลือกอ่านตามความชอบหรือวัตถุประสงค์ของตนเอง หนังสือพิมพ์สามารถใช้เป็นสื่อการสอนทักษะการอ่านสำหรับผู้เรียนในทุกระดับชั้น

Lancouchová (2006:8) กล่าวว่า หนังสือพิมพ์เป็นเครื่องมือที่มีประโยชน์สำหรับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศ โดยการใช้หนังสือพิมพ์ภาษาอังกฤษ ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะทางด้าน การอ่าน และเพิ่มพูนความรู้รอบตัวเกี่ยวกับสถานการณ์ปัจจุบัน และหากใช้อย่างสร้างสรรค์ ผู้เรียนจะสามารถพัฒนาทักษะภาษาทางด้านอื่นๆได้อีกด้วย เช่น ทักษะการเขียน ความรู้ความเข้าใจด้านไวยากรณ์ คำศัพท์ และทักษะการพูด

Lancouchová (2006:10-11) ได้สรุปข้อดี 3 ข้อ ของการใช้หนังสือพิมพ์ในการสอนอ่านภาษาอังกฤษ ดังนี้

1. หนังสือพิมพ์เป็นสื่อการเรียนการสอนที่หาได้ง่ายและราคาถูก ซึ่งผู้สอนสามารถสั่ง ซื้อหรือหาอ่านจากออนไลน์
2. เนื้อหาในหนังสือพิมพ์มีความหลากหลาย มีข้อมูลที่น่าสนใจมากมายเพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนรู้สึกสนุกไปกับการอ่าน เรียนรู้วัฒนธรรม และเห็นความหลากหลายของรูปแบบการเขียนภาษาอังกฤษ

3. เนื้อหาและข้อมูลทันสมัย มีการเปลี่ยนเนื้อหาตลอดเวลาเพื่อให้ทันต่อเหตุการณ์ปัจจุบันทั่วโลก

จตุมา ศรีบัว (2555:371) กล่าวว่า การพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านจากเนื้อหาข่าวในหนังสือพิมพ์เพื่อใช้ในการเรียนการสอน ช่วยแก้ปัญหาด้านทักษะการอ่านของผู้เรียนได้เป็นอย่างดี เป็นสื่อที่มีระดับความยากง่าย ความถูกต้องเหมาะสมของภาษา ความน่าสนใจ ความทันสมัยของเนื้อหาภาษาและสนองความต้องการของผู้อ่านที่เป็นเยาวชน กล่าวคือผู้เรียนจะได้รับความบันเทิงและสาระน่ารู้ ทำให้เกิดความกระตือรือร้น สนุกสนานในการเรียน และมีโอกาสฝึกการใช้ภาษาอย่างมีความหมายเนื่องจากสามารถนำภาษาไปใช้ในชีวิตจริง

Fredrickson และ Wedel (1992:111) กล่าวถึงเหตุผล 7 ข้อ ซึ่งครูทั่วโลกนิยมใช้หนังสือพิมพ์ภาษาอังกฤษเป็นสื่อหลักในการสอนอ่าน คือ

1. เป็นแหล่งข้อมูลภาษาอังกฤษที่ทันสมัยที่สุด
2. มีเนื้อหาครอบคลุมหัวข้อเรื่องสำคัญๆ ที่อยู่ในความสนใจ
3. เป็นเครื่องมือสำคัญในการสะสมคำศัพท์
4. หาอ่านง่าย
5. มีรูปแบบและเนื้อหาที่อ่านง่ายที่สุด เมื่อเปรียบเทียบกับบรรดาเอกสารที่เขียนให้เจ้าของภาษาอ่าน
6. เป็นเอกสารที่นำมาใช้ได้โดยไม่ต้องมีการดัดแปลงให้ง่ายขึ้น เพราะนักเรียนส่วนใหญ่มีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับเหตุการณ์ในปัจจุบันมาบ้างแล้วจากหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น วิทยุ และโทรทัศน์
7. เป็นเอกสารภาษาอังกฤษชนิดเดียวที่มีแนวโน้มว่านักเรียนจะอ่านต่อไปหลังจบการศึกษา

สรุปได้ว่า การใช้หนังสือพิมพ์ในการสอนภาษาอังกฤษเป็นประโยชน์อย่างมากต่อทั้งผู้สอนและผู้เรียน เนื่องจากเป็นสื่อการสอนที่ประกอบไปด้วยเนื้อหาทางด้านภาษาที่ทันสมัย มีอยู่โดยทั่วไป ราคาไม่แพง มีระดับความยากง่ายที่หลากหลายเหมาะสมกับผู้เรียนตั้งแต่ระดับต้นไปจนถึงระดับสูง ช่วยให้ผู้เรียนมีความรอบรู้ต่อเหตุการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้นทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ และช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้วัฒนธรรมของแหล่งที่มาของข่าวๆนั้นอีกด้วย

3. องค์ประกอบและประเภทเนื้อหาของหนังสือพิมพ์ภาษาอังกฤษ

หนังสือพิมพ์ภาษาอังกฤษเป็นสื่อในการสอนภาษาที่มีองค์ประกอบและเนื้อหาที่แตกต่างจากสื่อการสอนภาษาประเภทอื่นๆ โดยมีผู้จำแนกองค์ประกอบและอธิบายประเภทเนื้อหาต่างๆ ของหนังสือพิมพ์ภาษาอังกฤษ ดังนี้

มานิต บุญประเสริฐ (2530:58) ได้แยกองค์ประกอบของหนังสือพิมพ์ออกเป็นส่วนต่างๆ 7 ส่วน ดังนี้

1. ข่าวในประเทศ (Home News)
2. ข่าวต่างประเทศ (World News)
3. ข่าวธุรกิจ (Business News)
4. ข่าวกีฬา (Sports News)
5. สารคดี (Features)
6. โฆษณา (Classified Ads)
7. อื่นๆ (Miscellaneous)

วิวัฒน์ ใจเที่ยง (2539:4-6) กล่าวว่า หนังสือพิมพ์ประกอบด้วยส่วนประกอบ 6 ส่วน ดังนี้

1. ข่าว (News Story) คือ รายงานเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นประจำวัน เป็นการรายงานข้อเท็จจริงให้ผู้อ่านทราบ โดยแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ ข่าวหนัก และข่าวเบา ดังนี้

1.1 ข่าวหนัก (Hard News) หมายถึง ข่าวที่รายงานเหตุการณ์ปัจจุบัน ซึ่งกำลังเป็นที่สนใจใกล้ชิด และมีผลกระทบต่อสังคม เช่น ข่าวการเสนอผลการเลือกตั้ง ข่าวการประกาศลดราคาน้ำมัน เป็นต้น

1.2 ข่าวเบา (Soft News) หมายถึง ข่าวสาระบันเทิง หรือข่าวที่ไม่เร่งด่วนที่ต้องรายงานให้ผู้อ่านรับทราบ เช่น ข่าวอุบัติเหตุรถชนกัน ข่าวดารารายบันเทิงแต่งงานกัน เป็นต้น

2. บทความ (Article) เป็นข้อเขียนที่เสนอข้อเท็จจริงในบางแง่มุมเป็นพิเศษในเรื่องที่กำลังเป็นที่สนใจในเวลานั้น เป็นเรื่องในวงการใดก็ได้ ผู้เขียนจะได้ข้อเท็จจริงมาจากการสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้อง บางครั้งอาจแฝงความคิดเห็นของผู้เขียนไว้ด้วย

3. สารคดี (Feature) เป็นบทความที่ลงพิมพ์เป็นครั้งคราว ผู้เขียนนำข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริงมาเขียนโดยปรุงแต่งให้มีความน่าสนใจขึ้น สารคดีถือเป็นเรื่องราวแสดงข้อเท็จจริง อาจเป็นเรื่องท่องเที่ยว การสัมภาษณ์บุคคลที่น่าสนใจ สงคราม การเมือง เป็นต้น

4. บทบรรณาธิการ (Editorial) เป็นข้อเขียนที่แสดงจุดยืนของหนังสือพิมพ์ฉบับนั้นที่มีต่อเหตุการณ์ที่น่าสนใจขณะนั้น ผู้เขียนบทบรรณาธิการไม่จำเป็นต้องเป็นบรรณาธิการของ

หนังสือพิมพ์ฉบับนั้น อาจเป็นใครก็ได้ที่ได้รับมอบหมายให้มาเขียนวิจารณ์ชี้ให้เห็นปัญหา และบางครั้งเสนอวิธีแก้ไขได้ด้วย

5. บทวิจารณ์ (Review) เป็นข้อเขียนที่อาจเป็นการวิจารณ์หนังสือ ภาพยนตร์ ดนตรี กีฬา ที่กำลังเปิดการแสดง หรือจะเปิดการแสดง เพื่อให้ผู้อ่านทราบข้อดี ข้อเสีย ซึ่งเป็นการแสดงความคิดเห็นให้ข้อมูลมากกว่าเป็นการประชาสัมพันธ์

6. คอลัมน์ประจำ (Column) หมายถึง ข้อเขียนที่ลงตีพิมพ์เป็นประจำ มีนักเขียนประจำ (Columnist) และมักจะอยู่ประจำหน้าเดิม ซึ่งผู้อ่านจะเปิดหาคอลัมน์ประจำนั้นได้ทันที อาจลงรูปผู้เขียนประกอบได้ด้วย เช่น คอลัมน์จดหมายจากผู้อ่าน คอลัมน์งานอดิเรก เป็นต้น

กันทรรัตน์ ชื่นชมน้อย (2546:41-44) กล่าวว่า เนื้อหาสาระของหนังสือพิมพ์โดยทั่วไปนั้นสามารถแบ่งได้กว้างๆเป็น 5 ประเภทด้วยกัน ดังนี้

1. เนื้อหาที่เป็นข่าว (News) คือการรายงานให้ผู้อ่านทราบถึงอุบัติการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นภายในและต่างประเทศ เช่น ข่าวอาชญากรรมต่างๆ เช่น ปล้น ฆ่า ช่มชู้ กรขโมย อุบัติเหตุ ไฟไหม้ ความผันผวนทางการเมือง ข่าวธุรกิจ ภูมิอากาศ เป็นต้น เนื่องจากข่าวจำพวกนี้อยู่ในความสนใจของประชาชน

2. เนื้อหาที่เป็นบรรณาธิการหรือบทนำ และบทวิจารณ์ต่างๆ (Editorial and Critiques) คือ การนำเสนอความคิดเห็นของผู้เขียนข่าวในลักษณะของความเรียงสั้นๆ ที่วิจารณ์เหตุการณ์หรือปัญหาสาธารณะ พร้อมทั้งเสนอข้อสรุปของปัญหา และเสนอคำแนะนำในการแก้ปัญหา

3. เนื้อหาที่เป็นจดหมายจากผู้อ่านถึงบรรณาธิการ (Letters to the Editor) เป็นส่วนที่เปิดโอกาสให้ผู้อ่านหนังสือพิมพ์แสดงความคิดเห็นของตนที่มีต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในขณะนั้นผ่านทางหนังสือพิมพ์ โดยการเขียนจดหมายถึงบรรณาธิการ

4. เนื้อหาที่เป็นความบันเทิง (Entertainments) คือ การนำเสนอข้อมูลที่มุ่งเน้นให้ความบันเทิงแก่ผู้อ่าน เพื่อผ่อนคลายความเครียดจากการอ่านข่าวและบทความหนักๆ เช่น บทวิจารณ์ภาพยนตร์ หนังสือ รายการโทรทัศน์และวิทยุบางรายการ การ์ตูน อักษรไขว้ นวนิยาย เป็นต้น

5. เนื้อหาที่เป็นโฆษณา (Advertisements)

4. การอ่านหนังสือพิมพ์ภาษาอังกฤษ

รูปแบบและโครงสร้างภาษาที่ใช้ในหนังสือพิมพ์ภาษาอังกฤษนั้นมีความแตกต่างจากสิ่งพิมพ์และงานเขียนอื่นๆ โดย เยาวลักษณ์ รัตนพรชัย (2557) ได้กล่าวถึงลักษณะของภาษาอังกฤษในหนังสือพิมพ์ว่าเน้นลักษณะ 7 ประการ ดังนี้

1. ความถูกต้องแม่นยำ (Accuracy) หมายถึงข้อมูลที่ถูกต้องแน่นอน ซึ่งขึ้นอยู่กับ การเลือกใช้คำ โครงสร้างและเครื่องหมายวรรคตอนที่ถูกต้อง เป็นต้น
2. ความกระชับและรัดกุม (Precision) หมายถึงการเขียนที่ตรงประเด็นและสื่อ ความหมายครบถ้วนด้วยโครงสร้างที่เหมาะสม
3. ความประหยัด (Economy) หมายถึงการเขียนที่ไม่ฟุ่มเฟือยด้วยคำหรือ โครงสร้างที่เยิ่นเย้อ หรือพรรณนาพิศกาลเทศะและไร้ความหมาย
4. ความเรียบง่าย (Simplicity) หมายถึงการใช้คำ วลี หรือประโยคธรรมดา เรียบ และง่ายต่อความเข้าใจโดยเฉพาะการใช้คำนั้น ภาษาอังกฤษในหนังสือพิมพ์นิยามคำศัพท์ที่ใช้ใน ชีวิตประจำวัน มากกว่าคำศัพท์ทางวิชาการ และนิยมใช้คำกริยาคู่มากกว่าคำกริยาที่เป็นภาษาเขียน
5. ความชัดเจน (Clarity) กล่าวคือ หนังสือพิมพ์เป็นสื่อที่ต้องทำให้ผู้อ่านเข้าใจได้ ง่าย ๆ และรวดเร็ว การเขียนจึงต้องมีความชัดเจนทั้งรูปแบบและเนื้อหา โดยหลีกเลี่ยงการทำให้ ผู้อ่านสับสนหรือต้องตีความ ด้วยการใช้คำศัพท์ง่าย ๆ
6. ปราศจากความเยิ่นเย้อ (Redundancy) คือการไม่เขียนสิ่งที่ซ้ำซ้อน ยืดเยื้อ และ ไร้น้ำหนัก หรือไม่สื่อความหมายอย่างรัดกุม ผู้เขียนสามารถเขียนให้กระชับได้ โดยการใช้บุพบทวลี (Prepositional phrase) แทนการใช้ประโยคซึ่งอาจมีความยาวเกินความจำเป็น เป็นต้น ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับ ความเหมาะสม กล่าวคือบางครั้งอาจใช้ถ้อยคำฟุ่มเฟือย หากต้องการขยายรายละเอียดของข่าว หรือเหตุการณ์ให้ชัดเจน และต้องการให้มีความยาวของข้อความให้พอเหมาะกับเนื้อที่ของกระดาษ
7. ปราศจากความคลุมเครือ (Ambiguity) คือการไม่ใช้คำ โครงสร้างหรือ เครื่องหมายวรรคตอนที่อาจมีความหมายตรงกันข้ามกับความหมายจริงๆ ที่ทำให้ผู้อ่านต้องเดา ความหมายหรือจินตนาการในเรื่องนั้นๆ

สวาสดี พรรณนา (2534:58-59) ได้เสนอ 5 ขั้นตอนในการอ่านข่าวภาษาอังกฤษ ดังนี้

1. การอ่านคร่าวๆ คือ การอ่านเพื่อสำรวจในเบื้องต้น โดยการอ่านแบบข้ามคำ (Skimming) เพื่อให้ทราบคร่าวๆ ว่าเป็นข่าวเกี่ยวกับอะไร น่าสนใจหรือไม่
2. การอ่านโดยละเอียด คือการอ่านเพื่อให้ได้ข้อมูลอย่างละเอียดว่า ใคร ทำอะไร ที่ ไหน เมื่อไร อย่างไร หรือรายละเอียดสำคัญของเนื้อข่าวทั้งหมด
3. การอ่านเนื้อข่าว คือการอ่านเนื้อข่าวซึ่งจะให้ข้อมูลเพิ่มเติมในการอ่านข่าวนั้น อาจจะทำแบบข้ามคำหรือแบบกวาดสายตา (Scanning) เมื่อเห็นว่าส่วนใดน่าสนใจ ก็อ่านอย่าง ละเอียดอีกครั้งหนึ่ง
4. การเดาความหมายคำศัพท์ คือการพยายามคาดเดาความหมายของคำศัพท์ใหม่ที่ ไม่ทราบความหมาย โดยอาศัยคำศัพท์ที่อยู่ใกล้เคียง หรือโครงสร้างของคำศัพท์นั้น

5. การเปิดพจนานุกรม กล่าวคือ เมื่อผู้อ่านไม่สามารถเดาความหมายของคำศัพท์ได้ และพิจารณาว่าคำศัพท์คำนั้นเป็นคำสำคัญ ผู้เรียนไม่สามารถเข้าใจเนื้อหาข่าวได้ หากไม่รู้ความหมายของคำศัพท์คำนั้นๆ ผู้อ่านสามารถเปิดพจนานุกรมได้

สวาสดิ์ พรรณรา (2534:59-82) ได้เสนอวิธีการอ่านข่าวภาษาอังกฤษโดยแยกกล่าวเป็นตอนตามโครงสร้างของข่าวต่างๆ ในหนังสือพิมพ์ คือ หัวข่าว ข่าวนำและเนื้อข่าว ซึ่งมีวิธีการอ่านแตกต่างกันไว้ดังนี้

1. การอ่านหัวข่าว ผู้อ่านจะต้องเข้าใจลักษณะภาษาโครงสร้างของหัวข่าวและจำแนกได้ว่าเป็นข่าวชนิดใด จากนั้นจึงแยกภาคประธานและภาคแสดงโดยหาตัวประธานและกริยา โดยตั้งคำถามว่า ใครทำอะไร หรือเกิดอะไรขึ้น คำตอบของคำถามนี้คือ คำหลักของข่าวนั้นเอง จากนั้นจึงสร้างให้เป็นประโยคสมบูรณ์ โดยเติมตัดหรือตัดแปลงภาษาหรือเครื่องหมายให้ถูกต้อง

2. การอ่านข่าวนำ ผู้อ่านจะต้องหาคำหลักให้พบเป็นอันดับแรก แล้วจากนั้นจึงหาส่วนที่เป็นคำขยาย เมื่อหาคำหลักได้ถูกต้อง ก็จะทำให้อ่านถูกต้อง ในการหาคำหลักนั้น จะต้องตั้งคำถามหลักเสมอว่า ใครทำอะไร หรือเกิดอะไรขึ้น คำตอบของคำถามนี้ก็คือคำหลักนั่นเอง ซึ่งได้แก่ประโยคหลักอันประกอบด้วย ประธาน กริยา กรรม หรือคำขยายที่สำคัญ จากนั้นก็หาส่วนขยายอื่นๆ ต่อไป แล้วตอบคำถามหลักทั้ง 6 คำถาม คือ ใคร อะไร ที่ไหน เมื่อไร ทำไม และอย่างไร

3. การอ่านเนื้อข่าว วิธีการอ่านนั้นเหมือนกับการอ่านข่าวนำ คือพยายามหาคำหลักให้ได้ก่อน จากนั้นจึงหาคำขยายทีหลัง แต่เนื่องจากในแต่ละย่อหน้าของเนื้อข่าว ตอบคำถามหลักเพียงคำถามเดียว ดังนั้น จึงไม่มีส่วนขยายมากมายสลับซับซ้อนนัก บางครั้งข้อความอาจจะต่อเนื่องกัน 2-3 ย่อหน้า ก็จะต้องอ่านให้เข้าใจทุกย่อหน้าที่เกี่ยวข้อง แต่ถ้าเป็นเนื้อข่าวที่ตัดขาดจากกันเด็ดขาด ไม่จำเป็นต้องอ่านก็ได้

การใช้พจนานุกรม

ประกอบด้วยรายละเอียดต่างๆ ดังนี้

1. ความหมายของพจนานุกรม

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2554: 768) ได้ให้ความหมายของพจนานุกรมไว้ว่า หมายถึง หนังสือว่าด้วยถ้อยคำในภาษาใดภาษาหนึ่ง เรียงลำดับตัวอักษร โดยทั่วๆ ไปจะบอกความหมายและที่มาของคำขึ้นต้นด้วย

ประภาพรรณ เทเวลา (2554:52) สรุปว่า พจนานุกรม หมายถึง หนังสือที่รวบรวมความรู้เกี่ยวกับความหมายของคำ การสะกดคำ การออกเสียงคำ การเน้นหนักในคำ พร้อมทั้งการใช้คำในแง่ไวยากรณ์ ซึ่งจัดเรียงตามลำดับตัวอักษร

ฉันทันท์ บวรสิริกุล (2552:15) ได้สรุปไว้ว่า พจนานุกรม หมายถึง หนังสือที่รวบรวม คำศัพท์โดยได้เรียงลำดับของพยัญชนะและสระไว้โดยได้ให้ความหมายของคำศัพท์ การอ่าน การ สะกดคำ ที่มีของคำพยางค์ ค่าย่อย การออกเสียง การเน้นเสียง คำขึ้นนำคำศัพท์ ส่วนต่างๆของ ประโยค คำหลัก คำผสม รากศัพท์ และคำจำกัดความ

สุริมาศ สุขกลี (2541:11) กล่าวว่า พจนานุกรม หมายถึง หนังสือที่รวบรวมคำเกี่ยวกับ ความหมายของคำ โดยเรียงตามตัวอักษร พร้อมทั้งเสียงที่อ่าน การเขียนประวัติของคำและความรู้ ต่างๆ ทางภาษา

อินทิรา นวสัมฤทธิ์ (2532:5) กล่าวว่า พจนานุกรม หมายถึงหนังสือที่รวบรวมคำศัพท์ที่มี การสร้างอย่างเป็นระบบ เพื่อใช้ในสังคมปัจจุบันโดยให้ข้อมูลด้านเสียง ข้อมูลด้านตัวสะกด ข้อมูล ทางด้านการใช้ไวยากรณ์ ข้อมูลด้านความหมาย และข้อมูลการใช้คำให้เหมาะสมกับกาลและบุคคล จัดเป็นหนังสือที่เชื่อถือได้มากที่สุดสำหรับการค้นคว้าอ้างอิง และช่วยในการเรียนภาษา

ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่า พจนานุกรม คือ หนังสือที่รวบรวมคำศัพท์ที่ใช้ในภาษาใดภาษาหนึ่ง โดยเรียงลำดับตามตัวอักษร และให้ข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับคำศัพท์คำนั้นๆ เช่น การออกเสียง ชนิดของคำ ความหมาย การสะกด คำความหมายเหมือน คำความหมายตรงข้าม ตัวอย่างประโยคที่ ใช้คำศัพท์อย่างถูกต้อง ที่มาของคำ เป็นต้น

2. ประโยชน์ของการใช้พจนานุกรมต่อการเรียนการสอนอ่านภาษาอังกฤษ

นักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของการใช้พจนานุกรมต่อการเรียนการสอนอ่าน ภาษาอังกฤษไว้ ดังนี้

Walcultt (1974:320) กล่าวว่า การใช้พจนานุกรมเป็นกิจกรรมที่สำคัญอย่างหนึ่งในชั้น เรียน เพราะพจนานุกรมมีข้อมูลเกี่ยวกับการสะกดคำ การออกเสียง และคำจำกัดความของคำศัพท์ และเป็นแหล่งอ้างอิงที่ผู้เรียนสามารถใช้ได้ตลอดชีวิต

Gunning (1992:155) กล่าวว่า การฝึกใช้พจนานุกรมทำให้ผู้อ่านหาคำศัพท์ได้เร็วขึ้น เลือความหมายได้เหมาะสมกับเนื้อหาและสามารถออกเสียงได้ถูกต้อง

Spache และ Spache (1997:425-426) กล่าวว่า การใช้พจนานุกรมเป็นการฝึกนิสัย วิเคราะห์คำศัพท์ให้เป็นระบบ หมายความว่า เมื่อผู้ใช้เปิดพจนานุกรม จะได้ทราบถึงระบบโครงสร้าง เสียง การออกเสียง และฝึกการหาคำศัพท์ให้เหมาะสมกับเนื้อหา ซึ่งเป็นพื้นฐานของการใช้ พจนานุกรม

Soekemi (1998:209-210) กล่าวถึงทักษะการใช้พจนานุกรมว่าสามารถใช้ในการสอน อ่านได้เป็นอย่างดี กล่าวคือ เมื่อผู้เรียนอยู่ในห้องเรียน ผู้เรียนจะมีผู้สอนเป็นผู้ให้คำแนะนำ แต่เมื่อ

ออกจากห้องเรียน ผู้เรียนต้องศึกษาข้อมูลด้วยตนเอง จึงต้องใช้พจนานุกรมช่วยในการอ่าน เช่น เมื่ออ่านข้อความหรือหนังสือครบแล้วพบปัญหาไม่ทราบความหมาย สามารถเปิดพจนานุกรมเพื่อหาความหมาย หรือไม่มั่นใจว่าคำศัพท์ที่มีปัญหาเป็นคำประเภทใด ก็สามารถหาคำตอบประกอบคำศัพท์จากพจนานุกรมได้

จากความสำคัญข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า พจนานุกรมมีบทบาทสำคัญในการสอนและการพัฒนาทักษะการอ่านภาษาต่างชาติ เพราะเป็นเครื่องมือที่เต็มไปด้วยข้อมูลสำคัญๆ ที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ภาษา เป็นแหล่งข้อมูลที่ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ได้ทั้งในและนอกห้องเรียน

3. องค์ประกอบของพจนานุกรมภาษาอังกฤษ

องค์ประกอบของพจนานุกรมภาษาอังกฤษของแต่ละเล่มนั้นมีความแตกต่างกันบางประการ ดังที่มิ้นกการศึกษากล่าวถึง ดังนี้

Cambridge (2007:5) กล่าวว่า ส่วนประกอบของพจนานุกรมนั้นมีมากมาย โดยเน้นไปที่ความหมายของคำศัพท์ กลุ่มคำวลี สัญลักษณ์การออกเสียง สัญลักษณ์พิเศษของการใช้พจนานุกรมแต่ละเล่ม เป็นต้น

Hornby และ Parnwell (1999:11) กล่าวถึง ส่วนประกอบของพจนานุกรมว่ามีหลายส่วน เช่น คำชี้แนะ ส่วนที่เขียนเหมือนกันแต่ความหมายต่างกัน การออกเสียง คำที่มีเสียงเหมือนกัน คำที่มีความหมายแฝง ชนิดของคำ คำอุปสรรคและปัจจัย การออกเสียงแบบต่างๆ เช่น แบบอเมริกันและแบบอังกฤษ คำผสม การสะกดคำ คำศัพท์ที่อยู่ในรูปของการเปรียบเทียบขั้นกว่า และขั้นสูงสุด คำศัพท์ที่เป็นเกณฑณ์และพหูพจน์ กริยา 3 ช่อง วิธีเน้นเสียงหนักเบา วิธีหาสำนวน ความหมายของคำประเภทของคำศัพท์ เช่น คำบุพบท คำอุทาน คำกริยา เป็นต้น นอกจากนี้ยังอธิบายความหมายของคำซึ่งความหมายของคำอาจมีมากกว่าหนึ่งความหมาย รวมทั้งแสดงตัวอย่างเหมาะสมในแต่ละข้อความหรือแต่ละเนื้อหา เพื่อช่วยให้ผู้ใช้พจนานุกรมเข้าใจมากยิ่งขึ้น

อินทิรา นวสัมฤทธิ์ (2532:29-30) ได้สรุปเอาไว้ว่า ส่วนประกอบของพจนานุกรมมีดังต่อไปนี้

1. ข้อมูลด้านการสะกดคำ ซึ่งเป็นข้อมูลที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการฝึกทักษะการเขียนได้ พจนานุกรมเป็นแหล่งรวบรวมคำศัพท์จำนวนมาก คำศัพท์หลักในพจนานุกรมเป็นที่ยอมรับว่าถูกต้องสามารถใช้ตรวจสอบอ้างอิงได้

2. ข้อมูลด้านเสียง ซึ่งเป็นข้อมูลที่สามารถนำไปใช้ในทักษะการพูดได้ พจนานุกรมประกอบด้วยข้อมูลการออกเสียงของคำศัพท์ การเน้นเสียง โดยใช้สัญลักษณ์แทนเสียง เป็นตัวถ้อยเสียงคำศัพท์ออกเป็นตัวสัทอักษร เพื่อให้ผู้ใช้พจนานุกรมสามารถออกเสียงได้อย่างถูกต้อง

3. ข้อมูลด้านไวยากรณ์ ซึ่งเป็นส่วนสำคัญสำหรับผู้เรียนภาษาเป็นอย่างมาก พจนานุกรมภาษาอังกฤษ-อังกฤษ ได้รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับชนิดของคำศัพท์ การผันแปรรูปคำโดยชนิดของคำซึ่งเป็นตัวบอกความหมายที่ผู้เรียนจะต้องเอาใจใส่เป็นอย่างมาก เพราะคำศัพท์บางคำมีหลายความหมาย ถ้าผู้เรียนเข้าใจเรื่องชนิดของคำได้จะสามารถเลือกความหมายได้รวดเร็วและถูกต้อง

4. ข้อมูลด้านความหมาย ซึ่งเป็นข้อมูลที่สำคัญที่สุด เนื่องจากการสร้างพจนานุกรมแต่เดิม ก็มีวัตถุประสงค์เพื่ออธิบายความหมายของคำ แม้ในปัจจุบันจะเน้นเพื่อตอบสนองการใช้งานในด้านอื่นๆ เพิ่มขึ้น แต่ความหมายของคำก็ยังคงเป็นวัตถุประสงค์หลักในการใช้พจนานุกรม

5. ข้อมูลด้านการใช้คำให้เหมาะสมกับกาลเทศะและบุคคล ซึ่งเป็นข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อให้ผู้ใช้พจนานุกรมได้เรียนรู้วัฒนธรรมการใช้คำศัพท์คำนั้นๆ ในชีวิตจริง เป็นข้อมูลเพิ่มเติมว่าคำศัพท์คำนั้นเหมาะสมกับบริบทใดบ้าง เช่น ใช้ในภาษาพูด ภาษาแสลง คำหยาบ เป็นภาษาเฉพาะวิชาการแขนงหนึ่งแขนงใด เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีข้อมูลเกี่ยวกับคำศัพท์ที่ถูกยืมมาจากภาษาอื่นนอกเหนือจากภาษาอังกฤษ ซึ่งพจนานุกรมจะให้ข้อมูลเกี่ยวกับที่มาและรากศัพท์ของคำๆ นั้น ว่ามาจากภาษาอะไร เป็นการส่งเสริมให้ผู้ใช้พจนานุกรมภาษาอังกฤษ-อังกฤษ ได้เพิ่มเติมความรู้ทางด้านภาษาและวัฒนธรรมในเวลาเดียวกัน

จากการศึกษาส่วนประกอบพจนานุกรม สามารถสรุปได้ว่าส่วนประกอบของพจนานุกรมประกอบไปด้วย คำศัพท์หลัก การออกเสียง ไวยากรณ์ การสะกดคำ ประวัติของคำ ความหมาย ตัวอย่างประโยค

แนวคิดและทฤษฎีการจัดการเรียนรู้แบบปฏิบัติ

ประกอบด้วยรายละเอียดต่างๆ ดังนี้

1. แนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบปฏิบัติ

จากพระราชบัญญัติการศึกษา พุทธศักราช 2544 ได้กล่าวในหมวดที่ 4 เรื่องแนวการจัดการศึกษา มาตรา 22 ว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุดกระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ

มาตรา 23 เรื่องการจัดการศึกษา ทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรมกระบวนการเรียนรู้และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษาในเรื่องต่อไปนี้ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2557)

1. ความรู้เรื่องเกี่ยวกับตนเอง และความสัมพันธ์ของตนเองกับสังคม ได้แก่ ครอบครัวชุมชนชาติ และสังคมโลก รวมถึงความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ความเป็นมาของสังคมไทย และระบบการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
2. ความรู้และทักษะด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีรวมทั้งความรู้ความเข้าใจและประสบการณ์เรื่องการจัดการการบำรุงรักษาและการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลยั่งยืน
3. ความรู้เกี่ยวกับศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม การกีฬา ภูมิปัญญาไทยและการประยุกต์ใช้ ภูมิปัญญา
4. ความรู้ และทักษะด้านคณิตศาสตร์ และด้านภาษาเน้นการใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้อง
5. ความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข

มาตรา 24 การจัดการกระบวนการเรียนรู้ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการดังต่อไปนี้

1. จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล
 2. ฝึกทักษะ กระบวนการคิดการจัดการ การเผชิญสถานการณ์และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา
 3. จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น และทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง
 4. จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรมค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา
 5. ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และมีความรอบรู้รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่างๆ
 6. จัดการเรียนรู้อให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลาทุกสถานที่ที่มีการประสานความร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่ายเพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ
- ดังนั้นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการปฏิบัติสามารถตอบสนองพระราชบัญญัติการศึกษา พุทธศักราช 2544 ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีแนวคิดสำคัญดังต่อไปนี้

1. เป็นการจัดกิจกรรมในลักษณะกลุ่มปฏิบัติการที่เรียนรู้ด้วยประสบการณ์ตรงจากการเผชิญสถานการณ์จริงและการแก้ปัญหา เพื่อให้เกิดการเรียนรู้จากการกระทำ
2. ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริง ฝึกค้นคว้า ฝึกลงมือทำ ฝึกทักษะกระบวนการต่างๆ ฝึกการแก้ปัญหาด้วยตนเอง และฝึกทักษะการแสวงหาความรู้ร่วมกันเป็นกลุ่ม
3. ผู้เรียนได้เรียนรู้ทั้งทางทฤษฎีและการปฏิบัติตามแนวทางประชาธิปไตยการแบ่งกลุ่มทำงานผู้สอนจะดำเนินการร่วมกับผู้เรียนแบ่งกลุ่มย่อยมอบให้ปฏิบัติกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น ศึกษาค้นคว้า แก้ปัญหา หรือปฏิบัติกิจกรรม ฯลฯ
4. เน้นการฝึกให้ผู้เรียนรู้จักวิธีการทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะตามแบบประชาธิปไตยการสอนแบบนี้ต้องดำเนินการอย่างมีหลักเกณฑ์คือ มีจุดประสงค์ของการทำงานมีการกำหนดหน้าที่แต่ละคนให้แน่นอนและเสนอแนะให้รู้ว่าจะหาความรู้ได้อย่างไร เมื่อไร ที่ได้

2. ขั้นตอนของการจัดการเรียนรู้แบบปฏิบัติ

กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการปฏิบัติสามารถแบ่งออกเป็น 6 ขั้นตอน ดังนี้ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2557)

2.1 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน เป็นขั้นตอนแรกที่คุณสอนจะต้องกระตุ้น ชักจูง และโน้มน้าวให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้นและสนใจอยากค้นคว้าหาความรู้ ผู้สอนอาจใช้วิธีการสนทนาซักถามและทบทวนประสบการณ์เดิมของผู้เรียน เพื่อเชื่อมโยงกับประสบการณ์ใหม่ที่จะต้องเรียนรู้ อาจใช้คำถามย่อยและที่สำคัญจะต้องสร้างบรรยากาศให้ผู้เรียนตอบสนอง เช่น การกระตุ้นให้ผู้เรียนตอบคำถามหรือแสดงความคิดเห็น เพื่อโยงเข้าหาประสบการณ์ใหม่ ผู้สอนแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้และร่วมกันกำหนดขอบข่ายหรือประเด็นความรู้ใหม่

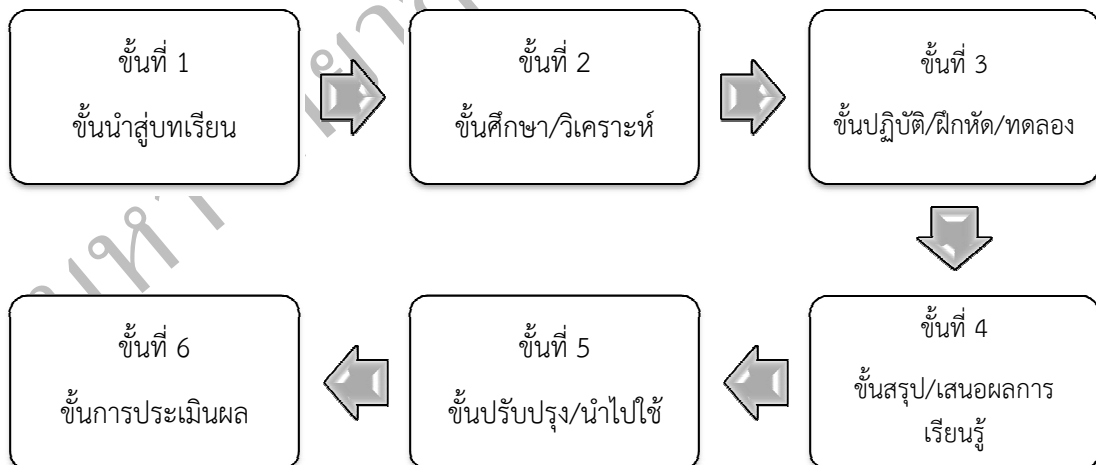
2.2 ขั้นศึกษาหรือวิเคราะห์ เป็นขั้นตอนการแบ่งกลุ่มผู้เรียนเพื่อทำกิจกรรมกลุ่มร่วมกัน โดยการแสวงหาความรู้ แสดงความคิดเห็นร่วมกันวิเคราะห์และหาข้อสรุปในประเด็นที่ได้ตั้งไว้ ในการทำกิจกรรมตามขั้นตอนนี้ ผู้สอนจะต้องออกแบบกลุ่มให้เหมาะสม เพื่อให้ทุกคนมีส่วนร่วมมากที่สุด เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้กำหนดบทบาทหน้าที่ของสมาชิกในกลุ่ม ผู้สอนต้องจัดหาสื่อการสอนและแหล่งเรียนรู้ เช่น แผนภูมิ ใบความรู้ แผ่นใส รูปภาพ วิดีทัศน์ หนังสือ เอกสาร หรืออื่นๆ เพื่อให้กลุ่มผู้เรียนได้ช่วยกันศึกษาวิเคราะห์ร่วมกัน โดยตั้งประเด็นหรือหัวข้อในการศึกษาวิเคราะห์ตามแนวทางของจุดประสงค์การเรียนรู้ และความต้องการของผู้เรียน การออกแบบงานโดยจัดทำเป็นใบงานให้ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมกลุ่มเป็นหัวใจสำคัญที่ผู้สอนจะต้องคิดค้นและสร้างขึ้น เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมสูงสุดของผู้เรียนและเกิดการบรรลุนานกลุ่มด้วย ตัวแทนกลุ่มนำเสนอผลงานกลุ่ม ผู้สอนทำหน้าที่นำอภิปราย ให้กลุ่มใหญ่ร่วมกันวิเคราะห์ให้ข้อมูลในประเด็นที่ยังไม่ชัดเจน หากเห็นว่ายังไม่สมบูรณ์ ผู้สอนช่วยเพิ่มเติมแล้วร่วมกันสรุปสิ่งที่เรียนรู้ทั้งหมดในขั้นนี้

2.3 **ขั้นปฏิบัติ ฝึกหัดและทดลอง** เป็นขั้นที่ผู้เรียนได้ทดลองฝึกปฏิบัติตามขั้นตอน ฝึกคิด วิเคราะห์ จินตนาการ สร้างสรรค์ โดยผู้สอนเป็นที่ปรึกษา ดูแล ช่วยเหลือและประเมินการปฏิบัติเพื่อ แก้ไขหากมีข้อบกพร่องเกี่ยวกับสถานที่สำหรับการปฏิบัติผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันวางแผนจะใช้แหล่ง เรียนรู้ในห้องเรียน ห้องปฏิบัติการในโรงเรียน ห้องเรียนธรรมชาติ หรือสถานประกอบการ ซึ่งจะทำให้ ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดีตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้

2.4 **ขั้นสรุป/เสนอผลการเรียนรู้** เป็นขั้นที่ผู้เรียนแต่ละกลุ่มจะได้ประมวลข้อมูลความรู้ จากประสบการณ์ทั้งหมดมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ เป็นความรู้ใหม่ วิธีการใหม่ สรุปและนำเสนอสิ่งที่ ค้นพบต่อกลุ่มใหญ่ในรูปแบบที่หลากหลาย เป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน เกิดการขยาย เครือข่ายความรู้อย่างกว้างขวาง ทำให้การเรียนรู้มีความหมายยิ่งขึ้น

2.5 **ขั้นปรับปรุงการเรียนรู้และนำไปใช้** เป็นขั้นที่ให้ผู้เรียนแต่ละกลุ่มปรับปรุงผลงานของ ตนเองที่ได้แนวคิดจากการนำเสนอของแต่ละกลุ่ม ในการปรับปรุงผลงานนั้นอาจนำความรู้ที่ได้รับจาก กลุ่มอื่นมาพัฒนาให้ดีขึ้นหรือเกิดความคิดใหม่ สร้างสรรค์งานที่ต่างจากเดิม หรืออาจได้รับแนวคิดจาก ข้อเสนอแนะของผู้สอนมาประยุกต์สร้างผลงานใหม่ๆ ที่สามารถนำไปใช้ในสภาพการณ์จริงได้

2.6 **ขั้นการประเมินผล** วัดผลประเมินผลตามสภาพจริง โดยเน้นการวัดผลจากการปฏิบัติ จริง จากแฟ้มสะสมงาน ชิ้นงานหรือผลงาน ผู้เรียนประเมินตนเอง สมาชิกของแต่ละกลุ่ม ผู้ปกครอง และผู้สอนมีบทบาทร่วมวัดประเมินผลด้วย

ภาพที่ 2.1 กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบปฏิบัติ

กระบวนการพัฒนาแบบฝึกทักษะ

ประกอบด้วยรายละเอียดต่างๆ ดังนี้

1. ความหมายของการสร้างแบบฝึกทักษะ

นักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของการสร้างแบบฝึกทักษะไว้ ดังนี้

เสาวณี ลิขิตพงษ์วิทย์ (2549:55) ให้คำนิยามการสร้างแบบฝึกการอ่านว่า เป็นวิธีการที่จะทำให้การเรียนการสอนบรรลุจุดมุ่งหมายโดยอาศัยความรู้จากหลายๆ ทฤษฎี มีความหลากหลายครอบคลุมกิจกรรมที่นักเรียนพึงกระทำโดยแยกเป็นหน่วยย่อยตามโครงการสอนที่กำหนด เพื่อหาวิธีการที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนได้ง่ายขึ้น ทั้งนี้ เพื่อเป็นการพัฒนาการเรียนการสอนให้มีคุณภาพ และสามารถประเมินผลผู้เรียนในแต่ละหน่วยย่อยได้อย่างชัดเจน

วิไลรัตน์ วสุริย์ (2545:46) กล่าวว่า แบบฝึกคือ เครื่องมือที่มุ่งให้นักเรียนฝึกทำด้วยตนเอง เพื่อให้มีทักษะหรือความชำนาญเพิ่มขึ้นหลังจากได้เรียนรู้เนื้อหาไปแล้ว และควรประกอบด้วยคำแนะนำในการทำข้อคำถามหรือกิจกรรมและช่องว่างให้นักเรียนตอบคำถาม

กลีนพะยอม สุระคาย (2544:56) ได้สรุปความหมายของการสร้างแบบฝึกไว้ว่า เป็นวิธีการที่จะทำให้การเรียนการสอนบรรลุเป้าหมาย โดยมีการวางแผนการเรียนการสอนอย่างมีระบบ ขั้นตอนและกระบวนการ มีการนำเอาความรู้และทฤษฎีต่างๆ มาใช้ เพื่อหาวิธีที่ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ง่ายขึ้น เพื่อเป็นการพัฒนาการเรียนการสอนให้มีคุณภาพ

อารีย์ บัวคุ้มภัย (2540:18) ได้ให้คำจำกัดความคำว่าแบบฝึกไว้ว่า เป็นการสร้างแบบฝึกในรูปแบบที่หลากหลาย โดยจุดประสงค์เพื่อเสริมทักษะต่างๆ ให้เกิดแก่ผู้เรียนในขณะที่เรียนหรือหลังจากเรียนจบแล้ว

Willis (1996:38-64) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้แบบเน้นการปฏิบัติ เป็นการจัดการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ใช้ภาษาในสถานการณ์จริงโดยผ่านทาง การปฏิบัติงาน ซึ่งเน้นความหมาย (Meaning) ในการสื่อสารมากกว่ารูปแบบของภาษา (Form) จนบรรลุผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ และปรากฏเป็นชิ้นงานโดยมีขั้นตอนในการปฏิบัติงานอย่างชัดเจน คือ

1. ขั้นก่อนปฏิบัติงาน (pre-task) เป็นขั้นตอนเตรียมตัวนักเรียนในการปฏิบัติงาน ซึ่งกิจกรรมในขั้นตอนนี้ ได้แก่ การเตรียมคำศัพท์ สำนวน หรือการนำเสนอคำศัพท์ใหม่ที่ต้องใช้ในการปฏิบัติงาน การให้นักเรียนศึกษารูปแบบการปฏิบัติงาน และให้นักเรียนปฏิบัติงานที่มีลักษณะคล้ายกับงานที่จะต้องปฏิบัติ

2. ชั้นระหว่างปฏิบัติงาน (task cycle) เป็นขั้นตอนที่นักเรียนได้ใช้ภาษาเป็นเครื่องมือในการปฏิบัติงาน เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามที่กำหนดไว้ โดยเน้นการสื่อความหมายมากกว่ารูปแบบทางภาษา ซึ่งในการทำงานอาจทำเป็นคู่หรือเป็นกลุ่ม

3. ชั้นหลังการปฏิบัติงาน (language focus) ในขั้นตอนนี้ นักเรียนต้องรายงานผลการปฏิบัติงานและประเมินผลการปฏิบัติงานของตนเอง และร่วมกันวิเคราะห์ภาษาที่ใช้ในการปฏิบัติงาน เรียนรู้รูปแบบภาษา และโครงสร้างทางไวยากรณ์ที่ถูกต้อง จากนั้นนักเรียนได้ฝึกใช้ภาษาให้เกิดความคล่องแคล่ว รวมทั้งสามารถใช้ภาษาได้ถูกต้องตามโครงสร้างไวยากรณ์ โดยอาจให้นักเรียนได้ทำงานปฏิบัติอีกครั้งแต่มีการเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขบางประการให้แตกต่างจากครั้งแรก

กล่าวโดยสรุป การสร้างแบบฝึกหัดหมายถึง การสร้างเครื่องมือเพิ่มเติมขึ้นมา หลักจากผู้เรียนได้เรียนรู้ภาคทฤษฎีมาแล้ว โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้ศึกษาเพิ่มเติมด้วยตนเองและให้เกิดความชำนาญมากยิ่งขึ้น โดยปฏิบัติตามขั้นตอนและคำแนะนำที่มีอยู่ในเครื่องมือชิ้นนั้น

2. หลักการสร้างแบบฝึกทักษะ

จากการศึกษาหลักการสร้างแบบฝึกทักษะ มีนักการศึกษาหลายท่านได้เสนอแนวทางการสร้างแบบฝึกไว้ดังนี้

Tomlinson (1998:96-99) ได้นำเสนอการสร้างและพัฒนาแบบฝึก โดยสามารถดำเนินการได้ดังนี้

1. ระบุความต้องการของผู้เรียน (Identification)
2. กำหนดขอบเขตความต้องการ หรือปัญหา (Exploration) ในรูปของประเภทของภาษา ความหมาย หน้าที่ของภาษา ทักษะที่ใช้ ฯลฯ
3. ตระหนักถึงแนวทางในการสร้างสื่อ (Contextual realization) ในการวางแผนทำสื่อใหม่ๆ ที่ตรงกับรูปแบบแนวคิด มีเนื้อหาที่เหมาะสม
4. ตระหนักถึงเนื้อหาที่จะใช้ในการเรียนการสอน (Pedagogical realization) โดยเลือกแบบฝึกหัดหรือกิจกรรมที่เหมาะสมที่จะนำไปใช้ในการเรียนการสอน
5. รูปแบบของสื่อ (Physical production) โดยพิจารณาเลือกรูปแบบให้มีความเหมาะสม เช่น ประเภท ขนาด ความยาวของเทป ฯลฯ
6. การใช้สื่อ (Use) ครูแนะนำวิธีการใช้สื่อให้กับนักเรียน ตามแบบฝึกหรือใบงานเพื่อมอบหมายให้ไปทำที่บ้าน และตรวจสอบในชั่วโมงถัดไป
7. การประเมินสื่อ (Evaluation) โดยการให้คำแนะนำและแก้ปัญหาความยากของสื่อกับนักเรียน

Bock (1993:3) ได้เสนอหลักการสร้างแบบฝึกดังนี้

1. ก่อนที่จะสร้างแบบฝึกจะต้องกำหนดโครงร่างคร่าวๆ ก่อนว่าจะเขียนแบบฝึกเกี่ยวกับเรื่องอะไร มีจุดประสงค์อย่างไร
2. ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่จะใช้สร้างแบบฝึก
3. เขียนจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมและเนื้อหาให้สอดคล้องกัน
4. แจกจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมออกเป็นกิจกรรมย่อย โดยคำนึงถึงความเหมาะสมของผู้เรียน และเรียงกิจกรรมหรืองานที่ผู้เรียนต้องปฏิบัติจากง่ายไปหายาก
5. กำหนดอุปกรณ์ที่ใช้ในแต่ละตอนให้เหมาะสมกับแบบฝึก
6. กำหนดเวลาที่จะใช้แบบฝึกแต่ละตอนให้เหมาะสม
7. ควรประเมินผลก่อนและหลังเรียน

Richards และ Rogers (1991:20) ให้ข้อเสนอแนะในการสร้างแบบฝึกว่าควรคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

1. วัตถุประสงค์ของการสอน
2. การเลือกเนื้อหาที่จะนำมาสอน
3. การจัดเตรียมรูปแบบการสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตร
4. ลักษณะภาระงานและกิจกรรมที่ใช้ต้องสอดคล้องกับรูปแบบการสอน
5. บทบาทของผู้เรียน ผู้สอน และสื่อการสอน
6. Seels และ Glasgow (1990:3) ได้กล่าวถึงรูปแบบของแบบฝึกทักษะว่าควรประกอบไปด้วยส่วนต่างๆ ดังต่อไปนี้
7. วิเคราะห์ปัญหา กำหนดปัญหาการสอน โดยรวบรวมปัญหาจากการประเมินความต้องการของผู้เรียน
8. วิเคราะห์ภาระงาน โดยรวบรวมข้อมูลจากทักษะต่างๆ รวมไปถึงพฤติกรรมทางการเรียนและทัศนคติ จากนั้นจึงวิเคราะห์วิธีการสอนเพื่อกำหนดวิธีที่ต้องการ
9. เขียนจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม และกำหนดเกณฑ์การทดสอบเพื่อให้สัมพันธ์กับจุดประสงค์
10. กำหนดกลวิธีการสอนหรือส่วนประกอบของการสอน เช่น ช้่นนำเสนอเนื้อหาหรือขั้นการฝึกปฏิบัติ
11. เลือกรูปแบบการสอนและสื่อที่จะนำมาสร้างเป็นแบบฝึก
12. วางแผนผลิต พัฒนาสื่อ ตรวจสอบขั้นตอนในการพัฒนาสื่อเพื่อให้สอดคล้องกับโครงการสอน

13. วางแผนและกำหนดกลวิธีที่จะใช้ในการประเมินผลขั้นปฏิบัติการ รวบรวมข้อมูลในชั้นการวัดผลการเรียนรู้รายจุดประสงค์ เพื่อนำไปพิจารณาปรับปรุงหรืออาจมีการทดสอบใหม่

14. วางแผนขั้นตอนในการใช้เครื่องมือ

15. ดำเนินการประเมินผลขั้นสรุป

16. นำแบบฝึกที่ผลิตออกเผยแพร่

รัตนา ดีศาลา (2544:9) กล่าวว่า การสร้างแบบฝึกทักษะทางภาษานั้นมี รูปแบบต้องมีความเหมาะสมกับพัฒนาการของผู้เรียน ผู้สร้างควรคำนึงถึงความสนใจ ความแตกต่างระหว่างบุคคล และหลักจิตวิทยาการเรียนรู้ที่มีความสัมพันธ์กับจุดประสงค์ที่วางไว้ มีลำดับขั้นตอนการเรียนรู้ ควรจัดทำให้จบเป็นเรื่องๆ รวมทั้งมีการประเมินผลโดยแจ้งผลความก้าวหน้าในการฝึกให้ผู้เรียนทราบทันทีทุกครั้ง นอกจากนี้ผู้เรียนจะได้รับประโยชน์หรือคุณค่าจากการฝึกหรือไม่ ขึ้นอยู่กับการเอาใจใส่ และรวมทั้งการดูแลจากผู้สอนเป็นสำคัญ จะเห็นได้จากสิ่งที่ต้องคำนึงถึงดังต่อไปนี้

1. ก่อนที่จะสร้างแบบฝึกต้องกำหนดโครงสร้างไว้คร่าวๆ

2. ศึกษาปัญหาข้อบกพร่องของเด็กในการเรียนการสอน

3. ศึกษาหลักจิตวิทยาเพื่อนำมาสร้างแบบฝึกให้เหมาะสมกับผู้เรียน

4. ศึกษาเนื้อหาวิชา

5. ตั้งจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมให้สอดคล้องกับเนื้อหา

6. นำเทคโนโลยีมาใช้เพื่อให้แบบฝึกมีประสิทธิภาพ

7. แบบฝึกควรมีกิจกรรมหลากหลาย

8. มีความยากง่ายเหมาะสมกับวัยและความสามารถของผู้เรียน โดยเรียงลำดับจากง่ายไปหายาก

9. มีภาพประกอบเพื่อดึงดูดความสนใจของผู้เรียน

10. มีการทดลองใช้ก่อนไปใช้จริง และมีการประเมินผลก่อนและหลังการเรียน

Nuna (1995:10) เสนอว่า แบบฝึกทางภาษาควรเป็นแบบฝึกที่สร้างขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในภาษามากขึ้น โดยอธิบายองค์ประกอบของแบบฝึกทักษะทางภาษาตามขั้นตอนดังนี้

1. วัตถุประสงค์ หมายถึง จุดมุ่งหมายของภาระงานแต่ละขั้น วัตถุประสงค์สัมพันธ์กับผลงาน เช่น ด้านการสื่อสาร จิตพิสัยหรือพุทธิพิสัย หรืออาจบรรยายพฤติกรรมของผู้สอนหรือผู้เรียนโดยตรง

2. ข้อมูลทางภาษา หมายถึง ข้อมูลหรือสิ่งที่นำไปสู่กิจกรรมการใช้ภาษา อาจเป็นลายลักษณ์อักษร เช่น บทสนทนาหรือบทอ่าน หรือไม่เป็นลายลักษณ์อักษร เช่น รูปภาพ ซึ่งสื่อเหล่านั้นควรเป็นเอกสารจริง

3. กิจกรรม หมายถึง สิ่ง que ผู้เรียนต้องปฏิบัติจากข้อมูลทางภาษาที่สัมพันธ์กับภาระงาน ลักษณะของกิจกรรมมี 3 ประการ คือ

3.1 การฝึกสำหรับใช้ในชีวิตจริง หมายถึง กิจกรรมที่ใช้ในภาระงาน ควรใกล้เคียงหรือเป็นรูปแบบเดียวกันกับการใช้ภาษาในชีวิตจริง

3.2 การเรียนรู้ทักษะและการใช้ทักษะต่างๆ หมายถึง การออกแบบกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ทักษะและการใช้ทักษะเพื่อการสื่อสาร

3.3 ความแม่นยำและความคล่องแคล่ว หมายถึง กิจกรรม que ให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาความถูกต้องแม่นยำ และใช้ภาษาได้อย่างคล่องแคล่ว

3.4 บทบาทของผู้สอน หมายถึง หน้าที่ของผู้สอนที่ดำเนินการต่อภาระ โดยผู้สอนทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาหรือให้คำแนะนำ

3.5 บทบาทผู้เรียน หมายถึง หน้าที่ของผู้เรียนที่มีต่อภาระงาน

3.6 ฉาก หมายถึง การจัดห้องเรียนให้เป็นสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่งเพื่อให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติตามภาระที่ระบุไว้ รวมทั้งพิจารณาว่าจะปฏิบัติภาระงานนั้นๆ นอกห้องเรียนทั้งหมดหรือเพียงบางส่วน

จะเห็นได้ว่า หลักของการสร้างแบบฝึกนั้น ต้องคำนึงถึงผู้เรียน และจุดประสงค์ของรายวิชา เพื่อคัดเลือกเนื้อหาให้เหมาะสมและสอดคล้อง เพื่อนำมาสร้างแบบฝึก ภาระงานและ กิจกรรมให้มีรูปแบบที่หลากหลายและมีประสิทธิภาพ เพื่อสร้างความเข้าใจและเสริมทักษะให้กับผู้เรียน

กระบวนการพัฒนาแบบฝึกทักษะ

ในการสร้างและพัฒนาแบบฝึกที่มีประสิทธิภาพ การประเมินแบบฝึกเพื่อหาค่าดัชนีคุณภาพ ถือเป็นเรื่องสำคัญ ผู้วิจัยได้ทำการค้นคว้าและศึกษาการหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการอ่านฯ โดยพบว่า กระบวนการหาประสิทธิภาพของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ใดๆ มีกระบวนการสำคัญอยู่ 2 ขั้นตอน (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2545:73-74) ได้แก่

1. การหาค่าความเที่ยงตรง ความสอดคล้องหรือความเหมาะสมของผลการวัดกับเนื้อเรื่องหรือเกณฑ์ โดยพิจารณาจากตารางวิเคราะห์เนื้อหา หรือตรวจสอบความสอดคล้องของเนื้อหา กับจุดประสงค์ที่กำหนด โดยการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญในศาสตร์นั้นๆ จำนวน 3-7 คน เพื่อลงสรุป โดยใช้ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์ (Index of Item-Objective Congruence: ICO) ที่มีเกณฑ์ในการพิจารณาให้คะแนน ดังนี้

- 1 หมายถึง ไม่แน่ใจข้อความมีความสอดคล้องกับจุดประสงค์
- 0 หมายถึง ไม่แน่ใจข้อความมีความสอดคล้องกับจุดประสงค์หรือไม่
- 1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อความมีความสอดคล้องกับจุดประสงค์

หลังจากนั้นนำคะแนนของผู้เชี่ยวชาญมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องฯ โดยใช้สูตรของ Rovinelli และ Hambleton (1977:49-60) โดยมีวิธีการคำนวณดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

โดยที่	IOC	แทน	ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อความกับจุดประสงค์
	$\sum R$	แทน	ผลรวมของคะแนนจากการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ
	N	แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

โดยกำหนดเกณฑ์การพิจารณาระดับค่าดัชนีความสอดคล้องฯ ของข้อความที่ได้จากการคำนวณจากสูตรที่มีค่าอยู่ระหว่าง 0.00 ถึง 1.00 มีรายละเอียดของเกณฑ์การพิจารณา ดังนี้

ค่า IOC	ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป	หมายถึง	สามารถนำไปใช้ได้
ค่า IOC	ต่ำกว่า 0.5	หมายถึง	ควรปรับปรุง หรือตัดทิ้ง

2. การหาประสิทธิภาพเชิงประจักษ์ (Empirical Approach) โดยการนำแผนการจัดการเรียนรู้อ่านเป็นต้น ประสิทธิภาพที่วัดส่วนใหญ่จะพิจารณาจากเปอร์เซ็นต์การทำใบงานหรือแบบทดสอบท้ายบท โดยแสดงเป็นค่าตัวเลข 2 ค่า เช่น 70/70, 75/75, 80/80 โดยตัวแรก (E_1) คือ คะแนนของใบกิจกรรม และแบบทดสอบย่อยท้ายแผนถือเป็นประสิทธิภาพของกระบวนการ และตัวเลขหลัง (E_2) คือคะแนนของการทำแบบทดสอบวัดทักษะการอ่านภาษาอังกฤษ หลังจากการเรียนรู้เกิดขึ้นแล้ว โดยถือเป็นประสิทธิภาพของผลลัพธ์ ซึ่งกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านภาษาอังกฤษ ผ่านกิจกรรมการใช้หนังสือพิมพ์และพจนานุกรม ได้มาจากผลลัพธ์การคำนวณ E_1 และ E_2 เป็นตัวเลขแรก และตัวเลขหลังตามลำดับ

เกณฑ์ในการหาประสิทธิภาพของสื่อการเรียนการสอนจะนิยมตั้งเป็น 3 ลักษณะ คือ 80/80, 85/85 หรือ 90/90 ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับธรรมชาติของวิชาและเนื้อหาที่นำมาสร้างสื่อ

พิชิต ฤทธิ์จรูญ (2551: 83) ได้กำหนดเกณฑ์ในการหาประสิทธิภาพโดยใช้สัญลักษณ์ E_1/ E_2 ดังนี้

$$E_1 = \left(\frac{\sum X/N}{A} \right) \times 100$$

$$E_2 = \left(\frac{\sum F/N}{B} \right) \times 100$$

E1	หมายถึง	ประสิทธิภาพของกระบวนการเรียนการสอน ซึ่งเป็นค่าร้อยละของคะแนนเฉลี่ยจากการทำแบบฝึกหัด การทดสอบย่อยระหว่างเรียน จากชุดกิจกรรมฝึกทักษะของนักเรียนทั้งกลุ่ม
E2	หมายถึง	ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ ซึ่งเป็นค่าร้อยละของคะแนนเฉลี่ยที่นักเรียนทั้งกลุ่มทำแบบทดสอบหลังเรียน
X	หมายถึง	คะแนนรวมของผู้เรียนจากการทำแบบฝึกหัดหรือแบบทดสอบย่อยระหว่างเรียนจากชุดกิจกรรมฝึกทักษะ
$\sum F$	หมายถึง	คะแนนรวมของนักเรียนจากการทำแบบทดสอบหลังเรียน
N	หมายถึง	จำนวนผู้เรียน
A	หมายถึง	คะแนนเต็มของแบบทดสอบย่อยระหว่างหน่วยการเรียนรู้
B	หมายถึง	คะแนนเต็มของแบบทดสอบหลังเรียนจบบทเรียน

ซึ่งจะเห็นได้ว่า การคำนวณหาประสิทธิภาพของสื่อการเรียนการสอนนี้ เป็นผลรวมของการหาคุณภาพทั้งเชิงปริมาณที่เป็นตัวเลข และเชิงคุณภาพที่แสดงเป็นภาษาที่เข้าใจได้ ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ถูกต้องถึงระดับเกณฑ์ที่คาดหวังทั้งประสิทธิภาพและประสิทธิผล ซึ่งจะนำไปสู่การเรียนการสอนที่มีคุณภาพ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยภายในประเทศที่เกี่ยวข้องมีดังนี้

ณัฐธินิ ทินวงษ์ (2554, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนประถมศึกษา และศึกษาลักษณะของบทเรียนที่มีผลต่อความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษ กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดนิมมานรดี เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร จำนวน 12 คน ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนประถมศึกษาได้แก่ ระดับความยากง่ายของบท

อ่าน การลำดับเรื่องราวในบทอ่าน ความรู้พื้นฐานหรือประสบการณ์ในเรื่องที่อ่าน ความสนใจในเรื่องที่อ่าน และความวิตกกังวลของผู้เรียน ส่วนลักษณะบทเรียนที่มีผลต่อความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษ ได้แก่ บทเรียนที่ทันสมัย น่าสนใจ มีประโยชน์ และตรงความต้องการของผู้เรียน

พรทิพย์ รัตพันธ์ (2556, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเพื่อสร้างแบบฝึกทักษะการอ่าน-เขียนภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 24 คน จากโรงเรียนบ้านลุมพุกคลองแก้ว และเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนก่อนและหลังการเรียนโดยใช้แบบฝึกฯ ผลการวิจัยปรากฏว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนหลังเรียนจากแบบฝึกทักษะฯ สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จตุมา ศรีบัว (2555, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาการพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจจากหนังสือพิมพ์และนิตยสารภาษาอังกฤษโดยใช้การเรียนรู้แบบเน้นงานปฏิบัติสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนยานนาเวศวิทยาكم กรุงเทพมหานคร เพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านเพื่อความเข้าใจจากหนังสือพิมพ์และนิตยสารภาษาอังกฤษของกลุ่มตัวอย่างหลังการใช้แบบฝึกทักษะฯ ที่สร้างขึ้น โดยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านเพื่อความเข้าใจของผู้เรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ดารารวรรณ แก้วศรีทอง (2553, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเพื่อพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษ กลุ่มการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จากโรงเรียนชุมชนบ้านหนองยาว จำนวน 33 คน และเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษของผู้เรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษของผู้เรียนที่เรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะฯ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ณชนันท์ บวรสิรินกุล (2552, บทคัดย่อ) ได้ทำการพัฒนาแบบฝึกทักษะการใช้พจนานุกรมภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 จำนวน 40 คน โดยมุ่งหวังพัฒนาทักษะการใช้พจนานุกรมภาษาอังกฤษและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน ผลการวิจัยปรากฏว่า ทักษะการใช้พจนานุกรมภาษาอังกฤษและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มตัวอย่างหลังการเรียน สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ประเทือง ประจวบสุข (2550, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเพื่อพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้กิจกรรมการใช้พจนานุกรมและเพื่อหาประสิทธิผลของแผนการจัดการเรียนรู้และความก้าวหน้าในการเรียนของผู้เรียน ผลการวิจัยพบว่า ค่าดัชนีประสิทธิผลของแผนฯ ที่พัฒนาขึ้นมีค่า 0.5997 ซึ่งแสดงว่า นักเรียนมีความก้าวหน้าในการเรียนร้อยละ 59.97

กันตรัตน์ ชื่นชมน้อย (2546, บทคัดย่อ) ทำการวิจัยพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านจากหนังสือพิมพ์และนิตยสารภาษาอังกฤษตามแนวทางการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนจำนวน 46 คน ที่มีความสามารถทางการเรียนต่างกันก่อนการใช้และหลังการใช้แบบฝึกฯ ผลการวิจัยปรากฏว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านภาษาอังกฤษของผู้เรียนที่มีความสามารถทางการเรียนต่ำ ปานกลาง และสูง หลังการใช้แบบฝึกฯ ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ศศิวิมล กังลี (2544, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเพื่อสร้างแบบฝึกทักษะการอ่านเพื่อการสื่อสารจากหนังสือพิมพ์และนิตยสารภาษาอังกฤษ และเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านของผู้เรียนก่อนและหลังการใช้แบบฝึก กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2544 โรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม จำนวน 30 คน ผลการวิจัยพบว่าความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษของผู้เรียนหลังการใช้แบบฝึกฯ สูงกว่าก่อนการใช้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ศิริพร ขุนจร (2549, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยพัฒนาแบบฝึกทักษะการใช้พจนานุกรมภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านลาดวิทยา อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี เพื่อเปรียบเทียบทักษะในการใช้พจนานุกรมภาษาอังกฤษก่อนและหลังการใช้แบบฝึก โดยให้นักเรียนเรียนด้วยแบบฝึกทักษะฯ ที่สร้างขึ้น ผลการวิจัยพบว่า ทักษะในการใช้พจนานุกรมภาษาอังกฤษของผู้เรียนสูงกว่าก่อนทำแบบฝึกทักษะฯ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

Luppescu และ Day (1993, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเพื่อศึกษาการเรียนรู้อำนาจศัพท์ใหม่จากการใช้พจนานุกรมในการเรียนอ่านภาษาอังกฤษของผู้เรียนภาษาอังกฤษชาวญี่ปุ่นจำนวน 300 คน พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการอนุญาตให้ใช้พจนานุกรมในขณะที่อ่านเนื้อหา มีผลคะแนนการสอบอ่านที่สูงกว่ากลุ่มที่ไม่ได้รับอนุญาตให้ใช้พจนานุกรมเป็นอย่างมาก

Knight (1994: บทคัดย่อ) ศึกษาผลของการใช้พจนานุกรมและผลสัมฤทธิ์ในการอ่านจับใจความและการเรียนรู้อำนาจศัพท์ใหม่ผ่านการใช้พจนานุกรมของนักเรียนชาวสเปนจำนวน 105 คน ซึ่งพบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ใช้พจนานุกรมมีระดับผลสัมฤทธิ์ที่สูงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่ไม่ได้ใช้พจนานุกรม

กล่าวโดยสรุป จากการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทักษะการอ่านภาษาอังกฤษ โดยการใช้หนังสือพิมพ์ภาษาอังกฤษและพจนานุกรม จะเห็นได้ว่า การใช้แบบฝึกทักษะเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านภาษาอังกฤษโดยการใช้หนังสือพิมพ์ภาษาอังกฤษและพจนานุกรมจะทำให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น